

SVENSK Fallskärmsport

SVENSKA FALLSKÄRMSFÖRBUNDETS MEDLEMSMAGASIN

Högfartslandningar och kalottbyte
Nyfiken på-Sven Mörberg
Att bli tandeminstruktör

CYPRES
Reliability made in Germany

HIGH
PERFORMANCE
depends on
PRECISION

ULTIMATE
AAD
performance is our
COMMITMENT

29 years
231.000 units
152.000.000 jumps
more than 5000 saves
ALWAYS ACTIVATED

when the conditions were set
to our current knowledge

photo: frodografie

WWW.CYPRES.CC

Äntligen i luften!

Efter 15 månader på marken gjorde jag mitt årsförsta i mitten av juni och inledde min nionde säsong som fallskärms hoppare. Det har hänt en hel del sedan mitt sista hopp i fjol, förutom en lång rehabilitering, inte minst i Svenska Fallskärmsförbundet. För ganska precis ett år sedan tillträdde Sven Mörtberg som ny Riksinstruktör. För dig som inte lärt känna Sven under de 40 år han varit aktiv i sporten kan du istället läsa om honom i vår porträttserie, Nyfiken På. Under försommaren har SFF även fått en ny ordförande, Sebastian Croon, som vi också presenterar lite extra i tidningen samtidigt som avgående ordförande, Peo Humla, sammanfattar sina dryga fem år i en avskedshälsning.

För tidningsredaktionen har också förändringar skett genom en ny samarbetspartner i tryckeriet V-Tab i Falkenberg. Det har inneburit en liten omställning i vårt arbetssätt men har fungerat väl så här långt. Det här numret är det andra av två provnummer och därefter ska samarbetet utvärderas.

I sommar har alla klubbar fortsatt hantera corona-situationen på ett bra sätt och även om förbundets styrelse gått ut med förenklade restriktioner i slutet på juli, är det fortsatt viktigt att vi hjälps åt att förhindra smittspridningen.

Bortsett från bortfall av tävlingar, har läger och evenemang genomförts i stort sett som vanligt. Det hoppas på i klubbarna och många nya elever har utbildats. Som en del av vår fantastiska sport finns ju tyvärr en baksida också, när hoppare skadas i samband med olyckor och incidenter. Efter varje incident, allvarlig eller lindrig, försöker vi lära oss något av det som hänt. I det här numret får du information och regler presenterade om vad som gäller för den som vill ägna sig åt högfartslandningar (swooping). Det

stående inslaget som vi kallar incidentrapporter tar upp två av de allvarligaste formerna av incidenter som sker med två eller flera hoppare inblandade, nämligen frifalls- och kalottkollisioner.

Den 14 juli samlades Umeå Fallskärmsklubb för en minnesstund, ett år efter olyckan, och många kanske undrar vad som hände sedan. I tidningen kan du läsa om vad som skett i Umeåklubben det senaste året och jag tycker det är trösterikt, att det även ur ett nattsvart mörker kan finnas en väg framåt och upp mot ljuset igen.

I mitt jobb som kanslist ingår det bland annat att hantera licensansökningar. Jag blir lika glad varje gång det dyker upp ett gäng nya elever som ska få godkänd elevlicens. Att vara ute på klubben när eleverna provar sina vingar för första gången är både spännande och roligt. Eleverna som glädjande nog verkar vara fler på många håll, jämfört med de senaste åren, är sportens framtid. När vi tar emot dem med våra öppna armar och inkluderar dem i vår gemenskap, får vi inte bara nöjet att stifta nya bekanskap och glädjen att följa deras framsteg i luften. Vi säkrar också klubbarnas nödvändiga tillväxt. Även om coronapandemin inte uppmuntrar till fysiska omfamningar så kan vi ändå göra allt, för att de ska känna sig välkomna till vår fallskärmsfamilj.

Ta hand om varandra och hoppa försiktigt, det är flera månader kvar av säsongen att få njuta av härlig hopponing.

Penny Penny

Innehållsförteckning

- 4 Kalendariet, notiser
- 6 RI-spalten
- 7 Incidentrapporter
- 9 Midsommarfirande
- 10 Extra riksstämman, ordförandespalten
- 11 Redaktionen grillar Sebastian Croon
- 12 Hoppssommar i bilder
- 14 Högfartslandningar och kalottbyte
- 16 Nyfiken på - Sven Mörtberg
- 20 Bänkås Family week
- 21 Cold Steel Award
- 22 Umeå Fallskärmsklubb - 1 år senare
- 23 Några sista ord från Peo Humla
- 24 Fallskärmsportens historia del 2
- 28 Fyra Frågor
- 29 Att bli tandeminstruktör
- 30 Årets AFF-examinering

Omslaget: Ballong
Foto: Hilton Moyle

Ansvarig utgivare

Jens Grahn
jens_grahn@hotmail.com
Svensk Fallskärmsförbundet

Produktion

Layout, originalarbete,
bildredigering och distribution:
V-TAB Falkenberg

Annonser

SFF kansli
021-41 41 10
info@sff.se

Signerade artiklar

Signerade artiklar speglar författarens bild av verkligheten och inte nödvändigtvis Svenska Fallskärmsförbundets.

Insänt material

Redaktionen ansvarar endast för beställt material. Vi förbehåller oss rätten att redigera insända texter och bilder. Godkännande av publicering i SFS är samtidigt publiceringsgodkännande av det tryckta materialet som en lågupplöst PDF-fil på hemsida för SFF eller SFS.

Preliminära utgivningsveckor kommande nummer 2020

3/20 vecka 35
4/20 vecka 42
5/20 vecka 51

Adressändring

Medlemmar i Svenska Fallskärmsförbundet, samt övriga mottagare och prenumeranter skickar adressändring till SFF, info@sff.se

Prenumeration

Icke medlemmar som önskar prenumerera på Svensk Fallskärmsport kontaktar SFF:s kansli, se kontaktpuff-gifter nedan. Pris för fem nummer inom Sverige: 500 kr.

Svenska Fallskärmsförbundet

Sjöhagsvägen 2
721 32 Västerås
Telefon: 021-414110
E-post: info@sff.se
Hemsida: www.sff.se

Redaktörer

Penny Robertson-Pearce
0702-75 97 47
penny.robertson@telia.com

Linda Lundberg
0707-35 59 60
linda.lundberg@gmail.com

Pixine Lyckner
0733-23 13 13
pixine@live.se

Kalendariet

Augusti

29 SM tiomanna, Gryttjom

November

7 – 8 SFF Förbundskonferens

November

5 SM wingsuit indoor, Stockholm

Ny ansvarig utgivare för Svensk Fallskärmsport

När Peo Humla avgick som ordförande blev även ansvaret som ansvarig utgivare av förbundets medlemstidning vakant. Av tradition har utgivaransvaret legat på förbundsstyrelsens ordförande. Denna gång beslutade styrelsen att utse Jens Grahn som är ledamot.

Ansvaret utgivare av en tidning har ett ansvar enligt Tryckfrihetslagen. Den som står som ansvarig utgivare är den som primärt ansvarar om ett tryckfrihetsbrott har begåtts. Därför deltar alltid den ansvarige utgivaren i korrekturarbetet gällande innehållet före varje tryck.

Ny fallskärmsklubb i SFF

På styrelsemötet den 30 juni godkändes den nya fallskärmsklubben FSK OVER. Den nya fallskärmsklubben med sitt säte i Tomelilla i Skåne ska enligt stadgarna i huvudsak ha inriktning mot tävling i de olika kalottgrenarna. Ordförande är Sebastian Berglund som parallellt med nystarten av nya klubben tills vidare sitter kvar som ordförande även i Skånes Fallskärmsklubb. Chefsinstruktör är My-Annie Svelander som under flera år varit anställd hos Skydive Sweden, som opererar på Vårgårda flygfält i samarbete med FKCG.

Coronastöd från Riksidrottsförbundet

13 av Sveriges fallskärmsklubbar skickade in ansökan om Riksidrottsförbundets coronastöd. Av dessa fick 10 klubbar sina ansökningar beviljade och en summa på totalt 1 325 000 kronor betalades därefter ut till fallskärmsporten. Bland Flygsportförbundets övriga flygsportföreningar var det förutom våra 10 klubbar, 18 klubbar till som fick beviljat stöd. Totalt fick flygsporten drygt 2 miljoner kronor.

Det kommer att finnas möjlighet att söka mer stöd för perioden juli-september meddelade RF den 11 juni. Information från RF om ansökan för den perioden kommer längre fram, och kommer vidarebefordras direkt till klubbarna och läggs ut på SFF:s hemsida.

AFF-instruktörsutbildningen 2021 genomförs i 3 steg

Steg I genomförs året innan examen och ska ge deltagarna insikt om vad som krävs av en AFF-instruktör samt en individuell träningsplan. Steg II hålls i vindtunnel och steg III är examination. Läs mer information på hemsidan.

Foto: Joakim Berlin

Minneshopp för Umeå

Hoppet organiserades av Svenska Fallskärmsförbundets Riksinstruktör Sven Mörtberg och utfördes av mycket erfarna hoppare med en sammanlagd erfarenhet av mer än 58 000 fallskärms hopp. Bilden visar hur hopparna manifesterar sin kärlek till de nio förlorade kamraterna, deras anhöriga och till vännerna i Umeå Fallskärmsklubb genom att göra en formation som återskapar symbolen för de nio. Nian var den andra poängen av två, där hopparna i första poängen bildade ett hjärta.

”Det här är vårt sätt som fallskärms hoppare att visa vår respekt för de omkomna och kärlek till de anhöriga och våra vänner i Umeå Fallskärmsklubb”, säger Sven Mörtberg.

Inställt SM

SM som skulle hållas i Stockholms Fallskärmsklubb i Gryttjom den 21-24 juli blev inställt. Länge var ambitionen och planen att genomföra SM, särskilt efter att myndigheterna lätta på reserestriktionerna vilket möjliggjorde för alla deltagare att kunna närvara. Tävlingsledningen hade en väl genomarbetad plan för tävlingens genomförande men när flera av de tävlande uttryckte oro beslutade klubben tillsammans med tävlingskommittén och SFF:s styrelse att ställa in. Precis före tryck beslutades att SM i 10-manna Speedformation ska genomföras som planerat den 29 augusti. Däremot har Tävlingskommittén och tävlingsorganisaionen för SM i indoor skydiving beslutat att ställa in tävlingen den 2-3 oktober.

Inbjudan till årets uppvisningsläger

Uppvisningshopp med Skånes Fallskärmsklubb.

Foto: Andreas Mattsson

Syftet med uppvisningslägret är att öka insikten, motivationen och viljan att göra uppvisningshopp och träna på att landa på mindre platser. Bra kunskap att ha även vid oplanerad uteländning. Du kommer att få prova att hoppa med flagga, rök och annat skoj. Lägret anordnas av SFF:s uppvisningsgrupp; Jens Grahn, Sven Pettersson och Mikael Söderberg.

När: 1/9 – 4/9, v. 36

Var: Nyköpings Fallskärmsklubb

Hur: Indelning i grupper kommer att ske med hoppare som har motsvarande kompetens. Ett antal hopp genomförs enligt stegringsplan med utvärdering efteråt. Det kommer att hoppas på markerade områden på hoppfältet och dessutom landningar på helt nya ställen utanför hoppfältet, för de som bedöms redo för uppgiften. Det kommer att finnas utrustning

att låna: Spectre 170, 190 och 210 som är bra skärmar för små uppvisningsfält. Lägret innehåller även teori om hur man planerar och genomför uppvisningar, tips och tricks samt erfarenhetsutbyte.

Boende: Ett antal sängplatser finns på klubben.

Tält och husvagn går också bra att ställa upp.

Mat: Det finns ett kök i klubbstugan.

Krav: Lägst B-cert och korrekt utrustning.

Start: 1/9 09:00 på Nyköpings Fallskärmsklubb, Skavsta.

Kostnad: Du betalar för dina hopp, 220:-/hopp. Vi tar ut en kursavgift på 300 kr / deltagare.

Betala in anmälningsavgiften till Jens Grahn: ICA bank, 9271-4713602 eller Swish 0727127519.

Anmäl er senast den 28 augusti till:

jens_grahn@hotmail.com

I anmälan ska följande ingå:

1) Namn **2)** Mobilnummer **3)** Email **4)** Certgrad och nummer **5)** Klubb **6)** Fallskärm, har du fler du vill använda, ange alla. **7)** Kompetens/ Nivå, hur många hopp, när började du hoppa? Gjort uppvisning förut? **8)** Inriktning Ex: Små ytor, Tandem, Arenor mm. **9)** Du är anmäld när kursavgiften är betald.

Välkomna!

Jens, Sven och Micke

Frågor?

Kontakta: Jens_grahn@hotmail.com
072-712 75 19

FKCG har tagit initiativ till drogtest

Magnus Våge, chefsinstruktör i Fallskärmsklubben Cirrus Göteborg, gick i slutet av juni ut med information om att drogtest skulle genomföras både i Vårgårda och Näsinge med start den 3 juli. Till att börja med har i stort sett alla instruktörer drogtestats och därefter kommer stickprovskontroller göras löpande under resten av säsongen. Skydive Sweden som äger flygplanet och driver tandemverksamheten i FKCG har ställt upp och delat på kostnaderna för att genomföra drogtesterna.

Magnus har gjort de flesta testerna själv tillsammans med några i klubben som har erfarenhet av att utföra urinprovtagning. "Det har fungerat väl så här långt och det känns bra att den övervägande majoriteten i klubben har ställt sig oerhört positiva till det här initiativet." Urinproven görs enkelt med sticka och svar kommer direkt på stickan efter bara några minuter. "Det är enkelt att hantera och vi försöker utföra testerna så att vi stör verksamheten så lite som möjligt", säger Magnus. Riksinstruktör Sven Mörtberg tycker att FKCG föregår med gott exempel; "Detta är ett föredömligt initiativ och helt i enlighet med Riksidrottsförbundets, Flygsportförbundets och Svenska Fallskärmsförbundets drogpolicy. Förhoppningsvis är det flera klubbar som följer FKCG:s exempel i framtiden".

RI-spalten

Varför finns det regler?

Jag har många gånger förundrats över att vissa av oss hoppare ser våra hoppregler som något som någon illvillig på "förbundet" måste ha hittat på bara för att djävlas. Eller för att förhindra en fri själ att ha lite kul. Andra ser en regel som de tycker är fel och gör då allt för att hitta på olika kreativa sätt att kringgå den. Som ett sällskapsspel där man tror sig vara listig om man lyckas "lura" SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet, SBF, och att man vinner något på detta.

Det är faktiskt precis tvärtom! Se reglerna som omtanke från dina mer erfarna hoppkamrater som verkligen bryr sig om dig och bara vill dig väl. Allt handlar om att du ska kunna hoppa och ha roligt, men utan att du ska skada dig eller andra.

Som hoppare behöver man inte bara läsa regeln, utan också förstå själva andemeningen med den. Varför finns den? Och vad är det tänkt att den ska uppnå?

Vi har en handbok med bestämmelser för vår hoppverksamhet, SBF. Den är tjock och innehåller mycket. Men, allt finns inte reglerat i SBF. Det kan bero på att RI och Utbildnings- och Säkerhetskommittén (USK) inte bedömt det vara nödvändigt, och istället menar att sunt förnuft borde räcka. Det kan också vara att det kommit en ny "fluga", sett på Youtube eller en produkt som utvecklats snabbt. Om något inte råkar stå i SBF, innebär det inte per automatik att det är fritt fram. Tyvärr fungerar inte alltid sunt bondförnuft här. En och annan hoppare, oftast med under 500-600 hopp, är väldigt påhittiga och tror att det är en bra idé att medvetet tolka SBF till "sin fördel". En del väljer också att lusläsa SBF för att notera det, som uttryckligen inte står skrivet, och därmed tolka det som att det därför omöjligen kan vara förbjudet. Det finns många orsaker (ibland väldigt tragiska) till att vi reglerar det vi gör. RI och USK önskar inget hellre än att du och dina vänner utövar sporten på ett säkert sätt, och ofta behöver detta ske stegvis.

När du vill göra något du aldrig gjort förut, fråga alltid din chefsinstruktör. CI är tillsatt av klubben, godkänd av RI och är både klok och ansvarskännande. CI är helt enkelt din bästa vän när det kommer till din säkerhet. Din CI kommer att berätta vad som krävs och vad du behöver träna på, hänvisa dig till någon coach eller helt enkelt avbryta dina planer.

Ett exempel på något som inte är reglerat i SBF:n i skrivande stund, är hoppning med olika former av så kallade "tracking suits" eller "one piece suits". Designen och utvecklingen har kommit så långt att de är betydligt mer avancerade (läs svårhoppade) än många av de wingsuits som finns på marknaden.

Läser man SBF som "fan läser bibeln", är en "tracking suit" okej att hoppa med för vem som helst. I själva verket är de direkt farliga för den utan tillräcklig färdighet, utbildning och rätt fallskärmsutrustning. Men, förstår man andemeningen med våra regler och att det kan finnas saker som är olämpliga att göra även om man inte finner stöd i SBF, följer man det jag skrev ovan – man frågar sin CI om vad som gäller.

Av omtanke för ditt bästa vill jag ge två enkla förhållningsregler:

- Förstå andemeningen till en regel – varför finns den och vad är det tänkt att den ska uppnå?
- Fråga din CI
- Följ dessa! Det kommer garanterat att fungera till din fördel och du kommer dessutom att ha kul utan att göra bort dig.

Vi ses på fältet!

Sven Mörberg
SFF:s riksinstruktör

Incidentrapporter

”Nu i sommar har det hänt två allvarliga olyckor som både medfört betydande skador på hopparna men som också hade potentialen att sluta ännu värre, och det hade jag tänkt uppehålla mig vid lite idag, det vill säga kollisioner; både i frifall och under fallskärm”, säger Jesper Bergstrand från Utbildnings- och Säkerhetskommittén (USK).

Incident med frifallskollision

Kort sammanfattning hämtad ur den ena hopparens fallskärmsrapport

”Vi var fem erfarna hoppare som skulle göra ett vinkelhopp. Jag gick ut på rygg i en ryggvinkel och fick solen rakt i ögonen. Jag hade extremt svårt att se ledaren och de som flög på mage. Allt gick extremt fort och jag insåg att vi gjorde en skarp riktningsförändring under planet och är då ”offlevel”. Två sekunder innan jag ser de andra väjer jag åt fel håll och kollisionen är ett faktum. Vi flög i samma riktning dock, men i olika grader. Jag tumlar till, får ögonkontakt med den andra hopparen som flyger vidare med formationen. Jag hinner tänka mycket, som till exempel om jag ska dra reserven eller om jag kan landa min mindre huvudkalott på ett ben. Efter drag hänger jag länge på broms för att vara bland de sista som landar så att jag kan landa ifred och inte behöva se upp för andra hoppare.”

Incident med kalottkollision

Kort sammanfattning av klubbens hoppledare, chefsinstruktör och ögonvittnen:

Hoppledaren och andra ögonvittnen som stod utanför manifestet vid klubbstugeområdet, uppfattade en kalottkollision vid dagens andra lift som från deras synvinkel såg ut att vara en kollision på cirka 40 meters höjd. Den ena hopparen flög på rak final enligt struten och den andra hopparen flög in från sidan när kollisionen skedde. Chefsinstruktören som också var på plats uppfattade att kalotterna trasslade ihop sig vid kollisionen och att det såg ut som en ”downplane” med icke fullt utvecklade kalotter som flög så hela vägen till marken. Sjukvårdskunniga från klubben var snabbt på plats och när ambulansen kort därefter kom till platsen, var båda hopparna fortfarande vid medvetande.

Kommentar till båda incidenterna, från Jesper Bergstrand:

Den första incidenten handlar om en kollision i frifall där två mycket erfarna hoppare flög ihop under ett vinkelhopp och där båda fick omfattande skador av smällen.

Den andra incidenten handlar om en relativt ny hoppare i sporten som på final, och på låg höjd, flyger in

i en elev som är på väg inför landning. Även här fick båda hopparna omfattande skador som krävde avancerad läkarvård och det kommer att ta tid innan någon av dem är tillbaka i normala rutiner igen.

Det behövs bara två för att olyckan skall vara framme. I frifall måste vi tänka på hur vi rör oss i förhållande till varandra och vilka marginaler vi vill bygga i förhållande till vår erfarenhet och våra ambitioner. När vi hoppar vissa typer av formationshopp håller vi en mycket högre relativ hastighet i förhållande till varandra, och då minskar marginalerna samtidigt som kraven på vårt individuella kunnande, och planeringen av hoppet, ökar.

I frifallskollisionen räckte det med att en av hopparna fick solen i ögonen och tappade bort övriga hoppare under ett kort ögonblick för att olyckan skulle vara ett faktum. Även vi som är mycket erfarna och hoppar mycket av en särskild sorts hoppning, måste väga in alla faktorer i vår hoppning och sätta vår nivå, och planera därefter.

Kalottkollision är personligen mitt värsta scenario att vara inblandad i. Förmodligen är man nära marken, det sker plötsligt och skapar kaos, med liten eller ingen beslutstid alls eftersom man sannolikt har för lite höjd oavsett vad man gör.

Det är lätt att spekulera i varför något som detta händer men det är oerhört viktigt att vi respekterar varandras utrymme i luften, håller våra platser i landningsvarvet och är beredda att gå några hundra meter extra. Ingen precisionsambition inför högre certifikat eller närhet till packmattan skall få sätta våra medhoppares, eller vår egen säkerhet på andra plats. Ju närmare marken vi kommer desto mer uppmärksamma och förutsägbara måste vi vara i vår flygning.

Elever måste få det utrymme de behöver och få fokusera på det de är i behov av. Vi andra måste se till att de som är runt omkring oss, bakom och över, har lätt att se våra avsikter inför landningen. Och har vi hoppare under oss, flyger vi efter dem.

Ta hand om varandra!

/Jesper Bergstrand

**“EVERY NEW BEGINNING COMES FROM
SOME OTHER BEGINNING'S END.”**

-LUCIUS ANNAEUS SENECA

**PERFORMANCE
DESIGNS, INC.**

WWW.PERFORMANCEDESIGNS.COM/FIRST-TO-KNOW

Midsommar bjöd på fantastiskt väder

Text: Penny Robertson-Pearce

Foto: PRP

Foto: Andreas Mattsson

Trots coronan firades det midsommar enligt tradition på några klubbar. Självklart vidtogs försiktighetsåtgärder men tack vare vädret kunde allt firande hållas utomhus i strålende sol. Mattias Flybring från Söderhamnsklubben sammanfattar: "Årets firande var underbart. Fantastiskt väder och fantastiska människor."

Söderhamns Fallskämsklubb hade egentligen planerat ett riktigt midsommarbugi med Stockholmsklubben Twinotter som man gjort några år tidigare. "De planerna fick vi tyvärr ställa in ganska tidigt", berättar Mattias. Ändå samlades strax under 50 personer för att fira tillsammans och det hoppades med det egna flygplanet som kallas för "Grisen". Inhopp på granncampingens strand är ett efterlängtat inslag både för hoppare och campinggäster. "I år hoppade vi in på stranden både på själva midsommarafton och dagen innan." Det samlar alltid mycket publik och i år var enda skillnaden att publiken höll lite mer

avstånd, berättar Mattias. På kvällen grillades det gemensamt och den viktigaste traditionen i Mohed hölls vid liv genom att ännu en orgel eldades upp vid kvällens brasa.

Uppvisningar och lekar i Skåne

På Skånes Fallskämsklubb började festligheterna redan på torsdagen med precisionstävling och grillkväll. Johanna Englund som brukligt var med och organiserade berättar: "Vi delade upp i lag i precisionstävlingen så att en hoppade och den andra fick dricka upp drycken. På så sätt kom icke-hoppande vänner snabbt in i gemenskapen." Midsommarafton firades med hoppning, långbord, lekar och ett försök till dans kring stängen. "Vi måste haft Sveriges bästa midsommar! Härligt väder, underbara klubbkompisar och uppvisningshopp", säger Johanna. Skåneklubben som ofta gör uppvisningar runt om i regionen hann även med ett sådant under helgen.

Långbord med sill i Västeråsklubben

På Fallskämsklubben Aros hoppades det flitigt i högsommarvädret fram till klockan fyra när den sena sill-lunchen var uppdukad. Det bjöds på all tänkbar midsommarmat som man kan förvänta sig på ett buffébord och till efterrätt serverades fantastiska jordgubbstårter som Camilla Björklund bakat hela dagen. Det årliga firandet på Aros lockar alltid många besökare men i år fick det begränsas till max 50 personer. "Alla som var där njöt av den varma sommarkvällen, god mat och fantastiskt umgänge ända in på småtimmarna, men nästa dag var det full fart på hoppningen igen klockan nio, som vilken lördag som helst", avslutar artikelförfattaren. ■

Foto: PRP

Foto: Kristian Arcari Grau

Ordförandespalten

Hej!

I skrivande stund sitter jag i min husvagn på klubben med en kopp svart kaffe och ska snart röra mig mot klubbstugan för att plocka fram riggen ur skåpet och förbereda mig inför dagen. Himlen är blå med härliga popcornmoln, strålände sol och doften av JET A1 som hänger i luften. Allt är just nu i sin ordning, trots en anorlunda säsongstart.

Det har varit ett turbulent år. Inte bara för fallskärmsporten utan för hela världen och jag är otroligt stolt över vad vi lyckats åstadkomma trots rådande pandemi och alla de restriktioner som ibland känts riktigt hopplösa. Men nu är vi här, vi hoppas och livet är härligt!

Jag är en ganska reserverad person som egentligen inte tycker om att tala om mig själv men vill ändå ta tillfället i akt att presentera mig. Jag är sedan mitten av juni Svenska Fallskärmsförbundets nya ordförande och avslutar med detta drygt tre år som ordförande i Fallskärmsklubben Aros. En tid jag för alltid kommer att minnas med glädje tack vare alla de personer jag fått äran att på ett eller annat sätt lära känna och arbeta tillsammans med.

En av de saker som varit otroligt givande för mig som klubbordförande har varit samarbetet med de andra i ordförandekåren och alla de nya vänskaper som uppstått till följd av detta. I min roll som ordförande hoppas jag att jag kan verka för fortsatt gott samarbete och att vi tillsammans kan skapa bästa möjliga förutsättningar för fallskärmsverige och dess tillväxt.

Sedan jag blev vald som ordförande har en stor del av arbetet handlat om kontinuerlig uppföljning av smittoläget samt förändring och anpassning av SFF:s riktlinjer för fallskärmsverksamheten i samband med covid-19. Vi är troligtvis många som är glada över att vi här i dagarna kunde släppa på restriktionerna kring hel-täckande klädsel, handskar och buff/munskydd i planet, men faran är långt ifrån över och vi måste även fortsatt vara noggranna och följa riktlinjerna i syfte att minska smitta.

Med detta sagt önskar jag er alla en underbar sensommar och höst full av fallskärmshoppning från både flygplan, helikopter och ballong.

Sebastian Croon
Ordförande

Extra riksstämman

Text: Penny Robertson-Pearce

Efter att SFF:s tidigare ordförande Peo Humla meddelade sin avgång inför Riksstämman i mars hade valberedningen till uppdrag att finna en ny ordförandekandidat inför den extra riksstämman som ägde rum den 14 juni.

Den extra riksstämman genomfördes via videokonferens och 12 av 18 medlemsklubbar var närvarande. Vice ordförande, Anna Oscarson valdes till ordförande för mötet. Valberedningens förslag, som presenterats enligt stadgarna två veckor innan, fick bifall. Till ny ordförande i SFF valdes Sebastian Croon som varit ordförande i Fallskärmsklubben Aros sedan 2017. Förslaget innehöll även presentation av nya revisorer och Alexander Luiga, Peter Björkman och Ulf Hjalmarsson röstades igenom. Valberedningen som tidigare önskat kliva av sitt uppdrag hade inget nytt förslag på ersättare och blir därför kvar fram till 2021. Valberedningen består av Kent-Ove Ulander, Sebastian Berglund samt Joakim Berlin som valdes in på stämman i mars och som nu utsågs till sammankallande.

Den reviderade verksamhetsplanen godkändes

På stämman i mars fick styrelsen i uppdrag att revidera om verksamhetsplanen för 2020 - 2021 eftersom den inte röstades igenom. De huvudsakliga förändringarna består i att tydliggöra de kostnadsbesparingar som förbundet ska se över de kommande åren. Tidningen Svensk Fallskärmsport, försäkringen och tävlingskommitténs budget är framför allt de områden där besparingar ska genomföras. SFF har inlett ett samarbete med ny leverantör av tidningen och det första av två tidningsnummer är producerat vilket levererades till medlemmarna före midsommar. När det här numret som är det andra numret av två, är producerat och levererat ska utvärdering ske. Samarbetet så här långt har gått bra och man kan redan se en kostnadsbesparing. Tidningen har fått positiv feedback framför allt för att den nu genomgående är i färg. Gällande andra förändringar jobbar redaktionen i nära samarbete med tryckeriet.

Försäkringsavtalet

Redan under 2019 påbörjades ett arbete med att se över SFF:s försäkringsavtal och på stämman i mars var försäkringsmäklaren från Söderberg & Partners inbjuden för att presentera olika alternativ. Översynen fortsätter och förhoppningen är att finna en försäkring med bibehållen nivå men till ett lägre pris. Tävlingskommittén har fått uppmaningen att fortsatt se över vilka besparingar som kan göras. I år har alla mästerskap hittills blivit inställda och av den anledningen har man kunnat skära i budgeten rejält. Uppgiften kvarstår att se över hur TK inför nästa år kan hålla nere kostnaderna. Detta kommer sannolikt drabba de tävlande landslagen. Representanten för Fallskärm Gefle CReW Club, Lennart Vestbom, reserverade sig för beslutet att godkänna den reviderade verksamhetsplanen med anledning av just detta. FGCC är i första hand en utpräglad tävlingsklubb. ■

Redaktionen Grillar Sebastian Croon

Vem är Sebastian Croon?
Redaktionen tog Svenska
Fallskärmsförbundets nya
ordförande på pulsen och
ställde några snabba frågor.

Foto: Viktor "Smulden" Engberg

Vad vill du göra för fallskärmsverige?

Min förhoppning är att tillsammans med resten av styrelsen kunna stötta klubbarna i deras arbete och strävan att växa samt fortsätta det goda samarbetet som tidigare utvecklats inom ordförandekåren.

Vad kommer du att tillföra i styrelsearbetet i SFF?

Jag tror mig kunna bidra med en kylig pragmatism, saklighet, framåt driv och en önskan att förbättra.

Vad är det bästa du någonsin gjort i ditt liv?

Utan tvekan att börja hoppa fallskärm.

Berätta hur det kommer sig att du började hoppa fallskärm!

Jag har länge jobbat med teknisk sömnad och produktutveckling och detta fick mig att vilja bli rigger, vilket ledde mig vidare till hoppningen. Tyvärr så har kontrollantutbildningen blivit nedprioriterad på grund av andra åtaganden inom sporten.

Vad har du för andra fritidsintressen?

När man väl har fallskärms hoppningen i sitt liv finns det inte plats för så himla mycket mer, men jag gillar styrketräning och hoppas på att kunna ta upp skyttet igen framöver.

Vad äter du helst?

Min flickvän lagar mycket god mat och så är jag svag för lakrits, tryffelchips och entrecôte med olivolja och flingsalt.

Näm en bra bok du läst på sista tiden?

Dan Brown's Inferno.

Vad gör dig riktigt arg och upprörd?

Sånt är tydligen inte passande att sätta i skrift i det offentliga.

Blir det någon hoppresa i vinter?

Det är i alla fall målbilden, men coronaläget gör allt lite osäkert.

Vad är det bästa med hoppningen?

Cappuccino-vinkel på en sunset load och att flyga skärmen.

Vad är du riktigt dålig på?

Att komma till skott med sånt jag upplever som tråkigt eller för mig oviktigt.

En månad som ordförande, hur har du mottagits av styrelsen?

Fantastiskt bra! Alla har varit snälla och engagerade och det är ett bra driv på styrelsemötena.

Vad hade du för drömyrke när du var liten?

Jag vet fortfarande inte vad jag vill bli när jag blir stor.

Hur många länder har du varit i?

Det vet jag faktiskt inte, jag har aldrig brytt mig om att räkna.

Värsta resminnet?

Oklart, jag försöker att inte lägga tid och energi på negativa saker, så det är inget jag brytt mig om att lägga på minnet.

Vad är på toppen av din bucket list?

Jag är väldigt sugen på en hoppresa ihop med Pixie. På grund av pandemin fick vi ställa in planerade resor men vi hoppas på Zephyrhills i vinter.

Vilken maträtt gör du när du får gäster?

Ingen alls. Jag är inte särskilt förtjust i att ha gäster hemma, jag föredrar att gå ut och äta istället.

Favoritplagg?

Lyftarskor.

Hur många platser har du bott på?

6, samtliga inom Stockholm.

Vilken är din sämsta egenskap?

Jag prokrastinerar sådant jag anser vara tråkigt eller mindre viktigt.

Berätta om något otippat som du kan!

Jag är faktiskt en jävel på att göra Kimchi.

Beskriv dig själv med tre ord!

Förtänksam, pragmatisk och målmedveten.

Vilken är din favoritfilm genom tiderna?

Oj, svår fråga. Apocalypse Now ligger högt på listan, likaså A Love Song for Bobby Long. Men jag föredrar generellt tv-serier framför filmer.

Vad har du för mål med hoppningen i år?

Tandemkursen, om den nu blir av, står högt på listan. Utöver det vill jag bara ha kul och hoppa så mycket det går. ■

Angle Week Light över Koster

På bild: Jim Stigen, Tim Douglas, David Månson, Petter Johansson, Tom Clark, Tomas Petersen, Sigrid Friberg
Foto: Rikard Mogren

Hoppssommar

Den sena säsongstarten till trots har det hittills varit mycket hoppning och gott om härliga happenings runt om i landet. Så här härligt kan man ha det och glöm inte att det är flera veckor kvar av säsongen även om semesterdagarna börjar sina.

Ballonghoppning på Aros

På bild: Peter Dernhagen, Jacktone Gitaglah, Niklas Larsson, Mikael Helgesson, Sebastian Croon, Adriana Hellendoorn, Jenni Hammarström, Jacomo Nardi-Foster
Foto: Hilton Moyle

Velociraptor i Gryttjom, organisatör: Sven Mörtberg

På bild: Håkan Andersson, Schwede Andersson, Uffe Anderzon, Thomas Biehl, Annika Björnström, Johan Bond, Juan Cifuentes, Kerstin Gustavsson, Jan Holmner, Karin Lien, Anna Oscarson, Monica Paulsson, Erik Rydsma, Helene Samuelsson, Göran Schwarz, Patrik Selhag, Gunilla Sigurd
Foto: Jocke Berlin

Kalottflygning över Umeå

På bild: Maja Vesterberg
Foto: Peter Lindgren

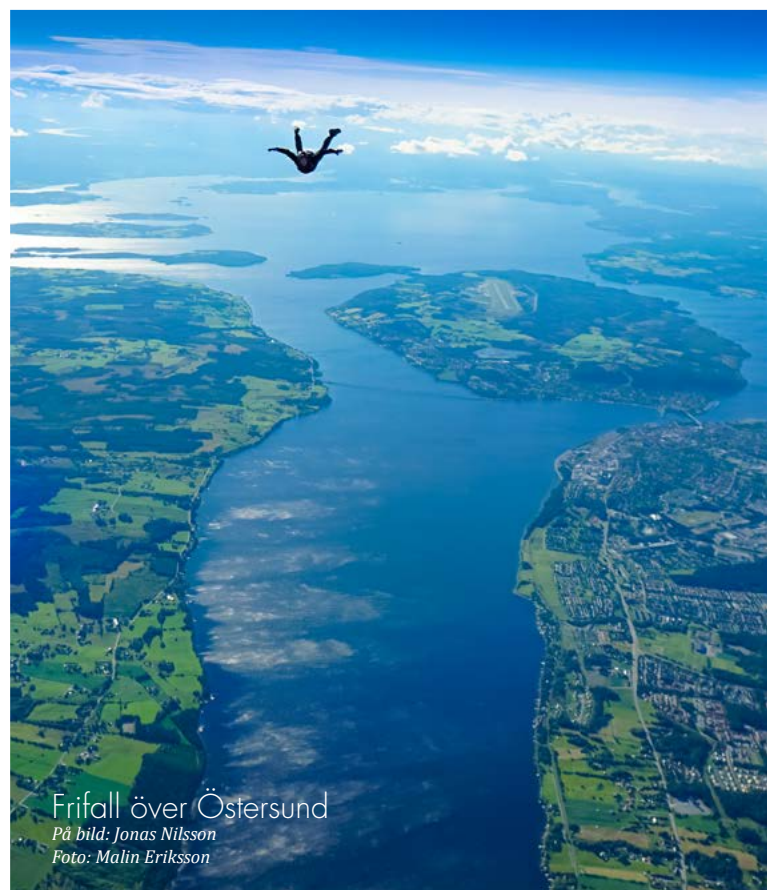
Ballonghopning i Nyköping

På bild: Jasmina Kytölä
Foto: Dennis Karlsson

Inhopp på Sudersand

På bild från vänster: Tomas Stengård, Marcus Turula,
Dag Svensson, Johan Cöster, Göran Schwartz, Hugo Liljeström
Foto: Privat arkiv

Frifall över Östersund

På bild: Jonas Nilsson
Foto: Malin Eriksson

Wingsuitrodeo i Örebro

På bild: Märten Christensson är
passagerare till Fredrik Göstasson
Foto: Edvin Bengtsson

Fred the Pilot

På bild: Fred Ruhstorfer
Foto: Christina Kitten Nordlöf

Högfartslandningar och kalottbyte

Text: Fredrik Carlsson

Fredrik "Carlsa" Carlsson har hoppat sedan 2002 och har mångårig erfarenhet av hoppning, swooping och arbetet i USK. I artikeln tar han upp allt som är viktigt att tänka på när du ska byta till en annan kalott, vare sig du är en oerfaren hoppare eller en redan erfaren högfartslandare. Det ligger honom varmt om hjärtat att dela med sig av erfarenheter och kunskap kring säker kalottflygning.

kalott på bakre bärremmarna? När man känner sig trygg med att landa sin kalott överallt, oavsett vindförhållande, kan man börja titta på ny kalott, inte innan. Annars går man med ganska dålig kunskap vidare till en ny, som kanske kräver ännu mer kunskap, och ger sig själv dåliga förutsättningar för att lyckas.

Ny fallskärm - nya egenskaper

När man byter typ av skärm är det ju uppenbart att den har en annan karaktär och uppför sig på ett annat sätt än andra skärmar. Det finns så många olika typer att välja mellan så prata med en kalottinstruktör om vad som passar dig. Ta inte bara första bästa skärm i rätt storlek från en begagnadmarknad bara för att den ligger rätt i pris. Att byta ner sig i storlek på skärm gör den inte bara mindre, den uppför sig också annorlunda, till och med som en annan typ ifall man gör ett stort hopp neråt i storlek. Det är viktigt att läsa på om den skärm man ska hoppa innan man hoppar den och tillverkarens manual ger mycket information om skärmens egenskaper och prestanda. Prata med andra som hoppar samma skärm och fråga dem till exempel hur den uppför sig i flären, hur responsen är från styrhandtagen, hur den fungerar vid en "långspot" och så vidare.

I SBF (Svenska Fallskärms Bestämmelser) 402:16 står det tydligt vad som gäller vid inskolning av nytt fallskärmsystem, vilket såklart omfattar även byte av kalott. Det tar bara några minuter att läsa så gör det varje gång du byter skärm. Be även någon filma dina landningar! Det ger dig direkt feedback och det blir lättare att se vad man kan göra bättre. Ta gärna filmen till en kalottinstruktör så får du mer tips att ta med dig.

Vad gäller när man byter kalott och vill fortsätta högfartslanda?

Vad gäller då om du redan är en erfaren hoppare, sysslar med högfartslandningar och vill byta kalott? Det står en massa i SBF 402:17, nästan så mycket att det är jobbigt att läsa. Det finns en väldigt god anledning till att det är just så, det är mycket mer att tänka på! Byter man kalott kan man inte bara fortsätta sin 270° eller 630° rotation som vanligt utan man får backa några steg och lära sig på nytt. Man får backa ganska

När säsongen väl är igång varje år, är det många hoppare som vill passa på att byta kalott, både till mindre och ibland till en annan typ av skärm. Det finns en uppsjö av olika skärmar att välja mellan, både nya att beställa från tillverkaren eller på andrahandsmarknaden som alla har olika egenskaper och som passar olika typ av hoppare. I den här artikeln delar Fredrik "Carlsa" Carlsson, som ingår i Utbildnings- och Säkerhetskommittén (USK), med sig av sin kunskap och erfarenhet på området.

När det kommer till högfartslandningar skriver jag mycket med hjärtat. Jag har själv haft en högfartslandningsolycka med sammanlagt två års sjukhusvistelse, samt otroligt mycket rehabilitering. Jag har också sett vänner, mycket erfarna hoppare, skada sig allvarligt eller dö. Vissa av dem hade precis bytt utrustning och jag säger inte att vårt nuvarande regelverk garanterat hade skadat dessa hoppare, men jag vill tro att jag i varje fall hade haft en av dessa vänner kvar vid liv. När jag gick med i USK var det för att jag inte vill att någon annan ska hamna i samma situation som jag varit i, och speciellt inte alla anhöriga runt omkring.

Vad gäller egentligen när man byter huvudfallskärm?

Vi ska prata lite om vad som gäller när man byter huvudfallskärm.

Det händer väldigt ofta att folk på klubben byter kalott, både typ och storlek. Ibland känns det också lite som att många inte har tillräcklig kunskap om vad de köper och hur man ska förhålla sig till sin nya fallskärm, speciellt i början av sin karriär, då Jesperkurvan tillåter byte av kalott ganska ofta.

Där jag oftast hoppar kan man gå från elev till att ha gjort över 400 hopp samma sommar.

Då kan någon gå från att hoppa en Navigator 280 till en Katana 135 på fem månader via fem olika storlekar och typer, bara för att man får lov.

Är detta vettigt? Det finns många bra klipp från till exempel fallskärmsstillverkaren Performance Designs (PD) om "downsizing" som jag tycker att man kan slå ett öga på om man vill höra erfarna hoppare prata om att byta kalott.

Flyg slut din kalott innan du byter!

Med det menar vi att du verkligen har skaffat dig alla kunskaper om att flyga din kalott i hela dess register. Testat allt som går att testa på god höjd, exempelvis sett vad som händer om du byter från en kraftig vänstersväng till en kraftig högersväng. Gick det bra eller svängde du in dig i en snodd? Nu vill vi inte att du ska provocera fram en snodd men du ska vara medveten om att det händer lättare på en mindre, snabbare kalott. Eller har du testat att landa din

Stefan Burström har tävlat i Canopy Piloting i svenska landslaget i flera år. Här kommer några tips från honom: "Ibland hamnar man i en egen bubbla när man tränar högfartslandningar. Man kanske är den mest erfarna hopparen på fältet, eller man vet inte riktigt om de andra erfarna hopparna har tid att ge några tips. Min erfarenhet av att träna Canopy Piloting är att man inte behöver ha en dedikerad coach för att få värdefull information om sin egen flygning, men man måste skaffa sig objektiv information av vad man gör. Film utifrån kan ge väldigt värdefull information av hur man flyger sin skärm och ger mer information än vad man samlar på sig under själva flygningen. Be någon filma dina landningar och studera dig själv och du kommer troligtvis upptäcka saker om din flygning som du kan förbättra på egen hand. Det är väldigt lätt att lura sig själv om man bara utvärderar sina landningar utifrån hur de känns när man utför dem."

långt, men om man vill hålla på med canopy piloting (swooping), krävs det också mycket av hopparen.

En ny skärm uppför sig inte likadant som den gamla i hela registret. Många egenskaper är kanske snarlika ifall man köper samma typ och bara ändrat en storlek, men annat skiljer sig. Likaså skiljer skärmen sig ifall man gått upp sex kg över vintern. Det är INTE samma skärm längre! Vid högfartslandningar är marginalerna väldigt små och minsta förändring i utförande kan få katastrofala följder.

Handledare i högfartslandning

Vi har skrivit i SBF att man ska ha en HFL-handledare om man ska syssla med canopy piloting.

Denna handledare är inte samma sak som en coach, han behöver inte vara bättre än du eller vara din tränare. Handledarens uppgift är att rådgöra med dig under resans gång, att ställa kontrollfrågor, ifrågasätta metod, inställning med mera.

Man måste rannsaka sig själv hela tiden annars blir man fast i sin egen box. Det är lika viktigt här att man får sina landningar filmade, speciellt när man byter kalott och går tillbaka till grön zon i HFL-kurvan. Det är i denna zonen man ska upptäcka skillnaderna i sin skärm, i röd zon eller multirotaion är det för sent. De skillnader som var små på en 90° rotation kan ha dödlig utgång på en 630° rotation, det gäller att snappa upp det i tid.

Handledaren ska här hjälpa dig med att bedöma, ifall det är lämpligt att avancera utifrån dina berättelser/upplevelser av metoden.

Regelverk kring högfartslandningar

Vi är en ung sport fortfarande som hela tiden utvecklas. Det fanns ingen färdig manual från början att förhålla sig till, det har vi fått fixa själva genom erfarenhet. Det finns en anledning att vi har vårt regelverk. Inte för att begränsa individen, även om någon tycker så ibland för den vill ha en ny kalott, utan för att ta bort farorna som hopparen inte själv känner till. Den här rutan med omedveten okunskap vill vi göra så liten som möjligt. Nya hoppare ska ju inte behöva "uppfinna hjulet" varje gång utan hellre kunna ta del av andras erfarenheter. Som en vän sa till mig på Hoppledarkursen i våras: "SBF:en är skriven i blod, glöm inte det!" ■

17.8 HÖGFARTSLANDNINGSTABELL (HFL-kurva)

17.8.1 Lathund för högfartslandande fallskärmshoppare med färre än 1500 hopp och genomför förändringar i sitt val av huvudfallskärm.

Grön ZON Max 90° rotation	Orange ZON Max 180° rotation	Röd ZON +180 Max 270° rotation
<p>För hoppare som har:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 500 hopp efter utb-plan. ✓ Genomfört Pilotkurserna - BAS, HP, Swoop. ✓ Har en utsedd HFL-BAS Handledare. ✓ 50 hopp på aktuell fallskärm. ✓ Byter till mindre Huvudfallskärm. ✓ Byter till snabbare typ av Huvudfallskärm. 	<p>För hoppare som har:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 100 hopp i grön zon. ✓ Har en utsedd HFL-PC Handledare. 	<p>För hoppare som har:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1000 hopp efter utb-plan. ✓ 200 hopp i grön Zon. ✓ 100 hopp i orange Zon. ✓ Har en utsedd HFL-PC Handledare. ✓ 100 hopp på aktuell fallskärm.
Vid förändring av Huvudfallskärm	Vid förändring av Huvudfallskärm	Vid förändring av Huvudfallskärm
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Byte till mindre fallskärm. ➤ Byte till snabbare fallskärm. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Byte till mindre fallskärm. ➤ Byte till snabbare fallskärm. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Byte till mindre fallskärm. ➤ Byte till snabbare fallskärm.
Åtgärd	Åtgärd	Åtgärd
Genomför ytterligare 100 hopp i grön Zon Innan eventuell avancering sker till Orange Zon.	Gå tillbaka till Grön zon i 100 hopp. Sedan tillbaka till orange Zon.	Genomför 100 hopp i stegrande komplexitet i Grön och Orange zon. Gå sedan om möjligt tillbaka till Röd zon.

- **HFL- BAS handledare:** Erfaren Kalottinstruktör som idag aktivt utför HFL i lägst Röd Zon.
- **HFL-PC handledare:** Kalottinstruktör med minst 500 HFL i Röd zon.

Grön, Orange och Röd zon i SBF 402:17 är framarbetade av erfarna högfartslandare med många års erfarenhet, både egna och andras. Tyvärr har många olyckor, en del med dödlig utgång, fått ligga till grund för arbetet.

NYFIKEN PÅ Sven

Text: Linda Lundberg

Sven Mörtberg, allas vår riksinstruktör, växte upp i Boden och ägnade vintrarna åt att åka slalom. Somrarna var kortare, men då blev det golf för hela slanten. Sven trodde att det var golfare han skulle bli. Men när fallskärmshoppningen kom in i bilden slogs golfen ut med ett enda slag.

SVEN MÖRTBERG

Ålder: 61

Familj: Två döttrar

År i sporten: 43 år

Antal hopp: 8050

Utrustning: Aerodyne Icon V med en Zulu-X och en Smart-reserv. Kiss-hjälm och höjdmätare och höjdvärnare från Larsen & Brusgaard.

Sven har alltid tyckt om sport. Som barn och ungdom tävlade han i både alpin skidåkning och golf. Sporterna skiljer sig en aning när det kommer till fart, men för Sven är det själva tävlingsmomentet som lockar.

"Det är spänningen med tävling jag vill åt. Jag gillar att prestera. Och eftersom jag är så nyfiken gillar jag att golf kan vara så varierande. Ingen bana är den andra lik, det är aldrig samma."

Familjens sommarhus låg granne med en golfbana så att börja spela kom naturligt, och det var vad alla kompisar sysslade med om somrarna. Sven tävlade i golf både nationellt och internationellt, och sista året på gymnasiet gjorde han ett utbytesår i USA och tävlade där.

"Många som gör utbytesår i USA vill vara i Kalifornien eller Florida, men jag ville till Colorado för att kunna åka skidor också."

Sven spelade golf på skoltid och tävlade förmodligen för sin skola, men skidåkningen sysslade han med utanför skolan.

Olycka satte stopp

Det här var 1977 och Sven minns utbytesåret som att vara i en annan värld.

"Nuförtiden har alla mobiltelefoner och kan vara uppkopplade och messa alla sina vänner jämt. Jag hade en lapp med en adress och visste att jag skulle flyga till Denver. På flygplatsen stod min värdfamilj och väntade på mig. Jag var där i ett år och ringde hem kanske två gånger", skrattar Sven och tillägger:

"Det var en fantastisk tid."

Vintern när Sven var 17 år satte stopp för att fortsätta tävla i utförsåkning. Han tävlade i SM i störtlopp och skulle ta en sväng när ena skidan lossnade. Det skedde precis innan ett hopp så Sven flög in i hoppet med bara en skida för att sedan dyka ner rakt på huvudet. Domen blev kotkompressioner i både rygg och nacke.

"Det höll på att gå riktigt illa. Jag har fortfarande ont. Skidor åker jag fortfarande, men efter det var det färdigtävt."

Golfen däremot kunde han fortsätta att satsa på. "Jag trodde att golfen skulle bli mitt liv"

Golfen slogs ut

Men så blev det inte. Efter året på Fairview

High i Boulder, Colorado återvände Sven hem till Sverige för att göra värnplikten. Sven sökte till Fallskärmsjägarna, inte för att han någonsin tänkt på fallskärms hoppning förut utan för att möta en ordentlig utmaning. Där, i Karlsborg, gjorde han sitt första fallskärms hopp.

"Hoppen man gjorde inom militären var med runda skärmar och tunga ryggsäckar, och det var blött och mörkt. Men jag hade turen att min bästa kompis redan hoppade civilt. Han sålde en fallskärm till mig redan innan jag började min utbildning."

Eftersom Sven redan gjort hopp med automatlina slapp han de första sex hoppen i den konventionella stegringsplanen och kunde börja direkt med frifallshoppet, och han var såld med en gång.

"Det slog ut golfen", berättar Sven.

Coach i Florida

Sven blev kvar inom militären och utbildade sig till officer. Där stannade han i sju år, tills han fick idén att studera ekonomi i tre och ett halvt år. "När jag tagit examen var det dåliga tider i Sverige så jag fick inget jobb, och jag kände att innan jag skulle in i ekorrhjulet ville jag resa lite och hoppa."

Det bar av till Zephyrhills i Florida. Tanken var att semestra och hoppa i någon månad – men Sven blev kvar i tre säsonger, 1990-1993.

"På den tiden hoppade man nästan bara formation på mage, och jag fick jobb som coach. Så här gick det till: hopparna anmälde sig i manifestet och så samlades alla som skulle med på en lift i en cirkel. Där delade man upp vilka som skulle hoppa med vilka. Det var organiserad och coachad hoppning i varje hopp."

På somrarna, som är extremt varma i Florida, åkte Sven hem till Sverige under de här åren, och fick samma roll på Fallskärmsklubben Aros som han hade i Zephyrhills.

"Det kostade ingenting att ha med mig i ett hopp. Jag tycker att det är synd att det inte fungerar så fortfarande. Jag tjänade inga stora pengar, men jag hoppade gratis och bodde i en husvagn på klubben. Det var ju lyx!"

Det var i den här vevan som Sven träffade sin exfru på Aros. Hon följde med till USA och de hoppade mycket tillsammans.

"Det är inte ovanligt att man träffar en partner i den här sporten. Den tar så mycket tid och det är här man har sina djupa relationer. Det är en emotionell sport."

Tog jobbet som RI

Men efter tre år upplevde Sven att det började bli lite slentrianmässigt. Han lät hoppningen gå tillbaka till hobbynivå och fick jobb på Försvarsmaktens högkvarter som analytiker. Efter några år började han att arbeta som konsult inom förändringsledning och projektledning, och det har han arbetat med fram tills nyligen, när han tog jobbet som riksinstruktör på Svenska Fallskärmsförbundet.

"Jag är ju inte främmande för hoppningen, även om det har hänt väldigt mycket sedan jag själv började, och det är ju förändringsarbete jag har hållit på med under huvuddelen av mitt liv. Men det här året har blivit väldigt märkligt med pandemin, mycket har kretsat kring smittan i sig som jag inte kan något om och inte vill jobba med. Jag hoppas att vi kan hålla i hoppningen nu, att alla är solidariska med varandra för att inte påverka verksamheten för alla klubbar."

Svens tanke är att kunna vara mycket ute på klubbarna och stötta alla chefsinstruktörer och hålla god kommunikation med dem, men han behöver få klart AFF- och tandemutbildningarna innan han kan börja åka runt.

Sven upplever det lite som att han sitter i telefon dagarna i ända för att lösa allting. Han är alltid anträffbar. Det kan vara chefsinstruktörer, förbundsledare, någon från materielkommittén eller utbildnings- och säkerhetskommittén som ringer för en fråga eller för att bolla något.

"Jag har väldigt mycket erfarenhet, men jag har inte svar på allt. Däremot har jag alltid en idé om hur vi kan vidta åtgärder. Jag bollar med andra länder också, som USA, och frågar hur de gör. Det är jätteroligt. Hoppare vill gärna dela med sig."

Tid för andra intressen

Sven tog jobbet för att kunna vara en ännu mer aktiv hoppare, en önskan som inte har gått i uppfyllelse än så länge just i år på grund av pandemin. Men det har åtminstone gett honom möjlighet att ägna sig mer åt sina andra intressen. Han befann sig i sin stuga i Vemdalen när nyheterna om covid-19 nådde honom och han bestämde sig för att stanna där i en månad. Solen sken och han kunde lika gärna jobba därifrån och åka skidor varje dag. Svens två döttrar, som nu är 20 och 25 år, har aldrig varit lockade av att börja hoppa fallskärm, och Sven tjuvade aldrig. "Fallskärms hoppning är trots allt rätt dyrt, så jag var ganska glad."

Däremot ville flickorna börja åka skidor när de bara var några år gamla. Det gjorde Sven väldigt sugen på att åka mer igen och familjen lät bygga stugan i Vemdalen. Sven gick utbildningar för att bli tränare, eftersom det hade hänt en hel del på tekniksidan sedan han själv

Golf - när Sven var junior och spelade på the Old Course i St. Andrews (golfens Mekka).

Dead Center - tävling i precision 1994.

Fallskärmsjägarskolan 1978.

MATTIAS NORD, Hoppv n

Första gången jag m tte Sven var i Fallskärmsklubben Dalas regi 1994. Sven var inbjuden för att föreläsa om formationshoppning. Intresset var så stort att vi behövde l na segelflygklubbens lektionssal som hade rum för fler personer och som också hade moderniteter som overheadprojektor.

Jag hade bara hoppat ett år och det var mycket inspirerande att m ta någon som redan hade tagit sin sport och sitt intresse så långt.

Sven hade spenderat vintrarna i det magiska landet väster om havet där en stor del av utvecklingen av hoppningen skedde. Han hade till och med jobbat med hoppning där borta. Att bli så bra att jag också skulle ha möjlighet att jobba med hoppningen var en dröm och Sven

gav inspiration för att något sådant var möjligt.

Genom åren fick jag sedan vara med när Sven organiserade 16-manna och även 8-manna, och de senaste åren har jag haft förmånen att jobba tillsammans med Sven. Det är mycket belönande n r den kunskap jag har tillskansat mig under hoppkarri ren kommer till nytta i de projekt vi drivit tillsammans, som till exempel 60-mannen på 60-års jubileet.

Jag är glad att all den erfarenhet kunskap, engagemang och ledarskap som Sven st r för nu kommer oss alla till gagn från hans position som riksinstruktör.

Trailrunning i Transylvanien. Foto: Per Sjögren.

Red Bull Nordenski ldsloppet 220km. Foto: Red Bull.

 kte som mest. Han började träna sin yngsta dotter och barnen i hennes ålder f r Djurgårdens skidklubb och blev till och med chefstr nare. Dottern tävlade tills hon var 13-14  r och Sven följde hennes åldersgrupp hela vägen. De åkte på glaci rl ger, till Alperna och till inomhusbackar i Europa, men basen var Hammarbybacken.

”Skidor  r en bra grej som man kan göra tillsammans. Ingen sitter på läktaren utan alla f r utbyte.”

Därefter fastnade Sven för att  ka längdskidor i stället. Och h r snackar vi inte om korta motionsturer med paus för utsikt och matsäck, utan om ultralopp. Han ägnar sig även åt ultradistansl pning.

”Det är en utmaning att överhuvudtaget komma i mål. Det längsta skidloppet jag har  kt var på 22 mil. Det tar lång tid och det hinner hända mycket, både med kroppen, psyket och naturen, och det kan vara en kamp mot väder och vind. Det är en häftig känsla att kunna bemästra det.”

I dessa lopp tävlar Sven endast mot sig själv.

”När jag var ung var det tiderna som räknades, men tyvärr fungerar kroppen så att det g r långsammare när man blir äldre, så då började jag springa långt i stället.”

Sven har sprungit åtta ultramaraton,  kt sex Vasalopp och Nordenski ldsloppet två

gånger, ett lopp på 22 mil. I h st hoppas han att Kullamannen Trail som ska äga rum i november ska bli av, ett 16 mil långt lopp från Båstad längs kusten. De första tio milen  r det platt, sedan följer sex mil till med berg.

”Det är knappt att man kan springa. Man f r krypa fram, och det  r m rkt och kallt. Kullamannen vill vara värst. Det blir en utmaning.”

Springer varje dag

F r Sven  r det viktigt att ha något att se fram emot, att ha något att träna till. Därför har den här våren med inställda tävlingar och lopp känts tuff.

”Det är inte så kul att bara motionera utan mål”, säger han. Men han springer ändå, i ur och skur – varje dag.

”Jag har sprungit varje dag i ett och ett halv  r nu.” Det  r omkring 600 dagar i sträck n r denna tidning ges ut.

”Det ska göras, även om man inte är så sugen. Det har blivit en stor del av livet nu, att hålla i gång. Det  r skönt att röra på sig.”

Sven försöker även att få till ett eller två pass på rullskidor varje vecka under icke-vintersäsong, för att inte tappa skidåkningen, men att han har tränat rullskidor en dag  r ingen ursäkt för att inte springa. Det ska fortfarande göras varje dag - till och med om han har kört ett Vasalopp. Han satsar oftast på två långpass löpning i veckan och resten vanlig löpning.

En del av att springa eller  ka ultralopp  r att lära sig hur mycket näring man behöver på vägen, och hur man f r i sig det samtidigt som man rör sig framåt.

”Man lär sig något varje gång, om man glömt något eller om man  r rätt klädd f r väderförhållandena.”

Rekord i storformation

Skidorna och löpningen  r en stor del av Svens liv, men fallskärmshoppningen  r den sport som har den största delen av hans hjärta.

”Bara ett hopp i sig  r väldigt fascinerande, en rusch. Och det finns inte en typisk hoppare – alla är olika. Det är inte intressant vilken bakgrund du har, du är hoppare helt enkelt, och det tycker jag är skönt.”

Sven brukar se till att göra 100-150 fallskärmshopp varje år. Nu hoppar han mest vid Stockholms Fallskärmsklubb, och mest blir det AFF- och formationshoppning.

”Min grej  r storformation. Jag har varit runt i många olika länder tack vare att jag har varit inblandad i flera rekord.”

Det första värld rekordet han var med på var i Belgien 1992, 150 personer. Sedan Thailand 1999, 272 personer, 2004 med 357 personer och 2006 med 400 personer. Det sista rekordet gäller  n. F rre året deltog han även i ett sekvensrekord, och så har han varit en del av

flera svenska rekord. 107 personer 1998  r fortfarande det svenska rekordet som står sig, och n r det slogs var det världens största nationsrekord.

”Då l nade vi två Herculesplan, men det är helt annorlunda nu. Det är inte lika många som hoppar på mage och vi har inte ett lika tätt samarbete med

KATE COOPER-JENSEN, Hoppv n

Jag är glad att Sven hedras på det h r sättet i tidningen. Hans dedikation till fallskärmshoppning generell och svensk hopping framför allt har varit stadig genom åren. Sven har främjat sporten som en t vlingssdeltagare, coach och lagspelare inom allt från lokala aktiviteter till att vara kapten på v rldsk rmedevemang.

Sven har även varit väldigt hjälp-sam som organis t r när jag letar efter talanger eller rekommendationer bland svenska hoppare. Jag är  rad att kalla honom v n.

ULF LJLJENB CK, Hoppv n

Sven, en riktigt god vän. En man att lita på och en livboj att hålla h rt om när man sjunker. Sedan i slutet på 1980-talet, då våra v gar m ttes f r första gången, har vi parallellt navigerat oss genom livet. Sven var på väg från precisionshoppningen och organiserade redan storformationshoppning och svenska rekord. Tillsammans med Johan Hansson byggde han under 1990-talet upp en bredd i svensk hoppning vilket ledde till rekord som verkligen satte Sverige på kartan.

Noggrann, målmedveten och otroligt vetgirig.

Att ta uppgiften på allvar  r självklart, att göra sitt bästa likaså. Vi hoppade fyrmanna bara häromveckan. Sven hoppar på den position jag har i Echochamber. J vlar vad det är roligt att landa tillsammans och prata om hoppet, där alla de relevanta frågorna i samband med dirtdiving om exit, små subtila tips om hur man ska tänka vid en övergång, head-switch, keys, blocktekniker inte bara besvarats utan också utförts i praktiken. Våra leenden  r stora, det  r i frifall Sven h r hemma och kommer så göra länge  n.

Försvarsmakten längre, men någon gång ska det ske igen. Det är min önskan att förbättra samarbetet med Försvarsmakten igen.”

När förbundet fyllde 60 år 2015 lånade man senast ett Herculesplan till Karlsborg för att göra en 60-mannaformation. Vad ingen visste var att Sven hade planerat in en överraskning. Efter uppvisningshoppet åkte 60-mannen upp igen för att sätta ett sekvensrekord.

”Vi tränade snabbt och satte det. Då var det fest. Det hade varit en bedrövlig sommar och regnat, men just den här dagen var sommarens bästa dag.”

Sven har hoppat med Arméns uppvisningsgrupp Arméns Örnar. Foto: Lars Ericsson

Världsrekord i Thailand 2006, 400 personer. Foto: Hans Berggren.

Tandemhopp från helikopter - varit tandeminstruktör i 12 år. Foto: Lars Ericsson.

Sven och Johan. Foto: Mikael Söderberg.

Förlorade sin bästa vän

Genom bland annat storformationshoppning- en kom Sven väldigt nära Johan Hansson, som omkom den 29 april 2018 i en fallskärmsolycka i Västerås. Det var en hoppvänskap som utvecklades till en vänskap bortom sporten.

”Han var min bästa vän. Jag blir både glad och ledsen varje gång jag tänker på honom. Alla resor jag gjort i modern tid och de senaste rekorden har jag gjort med honom. Vi har vuxit upp tillsammans inom hoppningen. De flesta slutar ju att hoppa till slut, men det gjorde inte vi. Vi hittade alltid nya grejer att utvecklas i.”

Sven och Johan gillade samma saker, som att designa hopp till exempel.

”I storformation var han ett matematiskt geni. Vi har lagt otaliga timmar på att prata teknik och taktik, och det saknar jag jättemycket. Det var dessutom lyxigt att ha med sig sin personliga läkare på resor - han kunde allt.”

Vännerna hoppade även tillsammans i ett tio-mannalag i speedformation, som en årlig grej att göra ihop. De tävlade nio år i sträck och vann alla gånger, ett resultat de var väldigt nöjda med.

”Att han dog var chockartat. Han var ingen person man associerade med slarv eller dåligt omdöme - tvärtom. Det är obegripligt. Precis i början kändes allt meningslöst, men jag är en hoppare. Johan hade blivit förbannad om jag hade slutat för hans skull.”

Sven är även vän till Johans familj. Han brukar ringa Johans mamma och han har följt Johans barn från födseln fram till nu, när de är i 20-årsåldern.

Sven tror att bästa vännens död kan vara en bidragande faktor till att han ville ta jobbet som riksinstruktör. Han kände att han ville dra sitt strå till stacken, bidra med det han kunde hjälpa till med: säkerhet.

Svens planer inom hoppningen framöver är att fortsätta med AFF.

”Att lära en vanlig människa att hoppa och hjälpa dem in i den här världen är i sig spännande. Det är inte alla som är duktiga och det händer grejer, så det gäller att anpassa sig efter eleverna och läsa av olika elevtyper.”

För egen del kommer han att fortsätta ta alla chanser han får att hoppa storformation utomlands och hoppa fyrmanna med kompisar på skoj. Och självklart kommer han att fortsätta springa. Varje dag. ■

Annorlunda Bänkås utan norrmän

Norrmännen var saknade på årets Bänkås Family Week i Sundsvall och vädret var inte på sin bästa sida, men som alltid bjöd Bänkås på härlig gemenskap och traditionella lekar. Beatrice ”Bea” Eriksson som tillsammans med andra i klubben dragit i förberedelserna sammanfattar så här: ”En väldigt speciell hoppvecka på många sätt. Vi var inte lika många som vi brukar, men vi har haft lika mysigt och roligt som alltid”.

Coronapandemin, som präglade mycket under årets säsong, satte stopp för norrmännen som enligt tradition gästade Sundsvalls Fallskärmsklubb i Bänkås alla år. Som mest var det drygt 40 hoppare på plats från olika gästande klubbar, vilket är betydligt färre än vanligt. Klubben har tyvärr inte längre något eget flygplan, efter att piloten tillika ägaren slutat flyga och planerar en försäljning. ”In i det sista var det ovisst hur vi skulle lösa flygplansfrågan eftersom ferrykostnaden för att flyga upp skåneklubbens ”beaver” som vi brukar, skulle bli för hög med tanke på det decimerade antalet hoppare”, berättar Bea.

Nytt samarbete

Istället flögs Umeås nya flygplan till Bänkås vilket blev inledningen på ett framtida samarbete

klubbarna emellan. Sundsvall behöver ett flygplan och Umeå behöver fler flygtimmar på planet. ”Det tar bara 45 minuter att flyga från Umeå så ferrykostnaden blir hanterbar och vi planerar redan att köra fler hopphelger i Bänkås framöver”, säger Bea. Trots vädret blev det ändå en hel del hoppning. 37 tandemhopp och elevhoppning med elever från Umeå och den egna klubben. ”Vädret var nog det sämsta i Bänkås historia och dessutom gick två dagar bort för planerad service på flygplanet. Årets första elev blev ändå klar med sina utbildningshopp och det är en välkommen tillökning i klubben.”

Lagtävling istället för landskamp

Den traditionella landskampen mellan Sve-

rige och Norge fick av naturliga skäl ställas in men det blev lagtävling under veckan med olika grenar. Varje lagmedlem plockade även individuella poäng och segren efter flera musikquiz, brännboll och annat blev en medföljande ickehoppare, Mattias Häggmark. ”Han är kompis med Arvid Selander, som var här för att hjälpa till med elevhoppningen, och han trivdes så bra att han till och med återvände efter att han rest hem tillsammans med Arvid”, skrattar Bea. Veckan avslutades med den årliga musikvideon som alltid spelas in i Chris Rehns (medlem i gruppen Takida) musikstudio. ■

VI SÖKER FALLSKÄRMSTEKNIKER.

TILL SPECIALFÖRBANDENS FALLSKÄRMSSKOLA I KARLSBORG

Vi söker dig som är en noggrann person med intresse för att utvecklas inom rollen som fallskärmstekniker.

Sista ansökningsdag 13 september
Läs mer och ansök: jobb.forsvarsmakten.se/ledigajobb

FÖRSVARSMAKTEN

Två rekordlag och en klubb med superkrafter

Text: Boel Stier

Foto: Tobias Forslund

Foto: privat arkiv

Två rekordmaskiner till FS-lag och en klubb som visat enastående gemenskap och styrka i kristid får utmärkelsen The Cold Steel Award till minne av Lukas Knutsson.

I många år delades The Cold Steel Award ut för enastående insatser inom hoppning och BASE på den årliga Stockholm Skydive Film Festival. När filmfestivalen upphörde blev även utmärkelsen hemlös. Eftersom större sammankomster får vänta detta märkliga corona-år betyder det att The Cold Steel Award annonseras här i tidningen. Denna gång inte bara för ett år utan för tre.

Echochamber och Team X flyttar gränser
För åren 2017 och 2018 går en delad utmärkelse till FS-lagen Echochamber och Team X. Deras engagerade och målmedvetna satsningar på FS-4 har resulterat i både medaljer och en lång rad svenska rekord.

Echochamber tog en bronsmedalj och satte snittrekord inomhus med 28,3 poäng på EM i Voss 2018. På VM i Australien samma år slog de det rådande utomhusrekordet 21,5 i snitt och knep en fin femteplats bland världseliten. De har även rekord i längsta formation inomhus med 41 poäng och utomhus med 48 poäng.

Förutom en bronsmedalj på VM utomhus i Australien 2018 där de också satte ett nytt svenskt snittrekord i FS-4 damer med 16,9 poäng satte Team X samma år snittrekord inomhus på EM i Voss (24,5), samt vann ytterligare en bronsmedalj på Världscupen i Bahrain.

Umeå - för kärleksfull handlingskraft

The Cold Steel Award för 2019 går för första gången till en hel förening. Det är Umeå Fallskärmsklubb som får utmärkelsen för den enastående gemenskap och styrka de visat efter flygplansolyckan förra sommaren.

Mitt i sorgen och krisen spred klubbens medlemmar värme, kärleksfullhet och handlingskraft av ovärderlig betydelse för många människor långt utanför klubbens egna domäner.

Utmärkelsen The Cold Steel Award uppmärksammar enastående insatser inom fallskärms hoppning och BASE och delas ut till minne av Lukas Knutsson, 1964-2002, föregångare och inspirator. Läs mer på www.lukieland.se ■

Umeå Fallskärmsklubb – ett år senare

Text: Penny Robertson-Pearce

Foto: Navid Haghjo

Foto: Klas Sjöberg

turbinmotor lika stark som till en Twin-otter, köptes från Tyskland i mars. På grund av coronapandemin flögs det upp till Umeå den 20 maj, något senare än planerat. Fem eller sex hoppare får plats, beroende på vikt, och sista helgen i maj var det dags för jungfruturen med "Mary Jane" som hon numera kallas. Sedan dess har klubben hunnit med en elevkurs med tio elever och tandembokningarna börjar så smått fyllas på och slutet av juli är det nästan fullbokat. "Det känns så fantastiskt att vi kunnat gå från ett nattsvart hål till en fantastisk nystart för klubben. Jag känner i hjärtat att det här är vad "våra änglar" hade velat och det är så viktigt för oss som är kvar, att kunna få hålla på med det vi älskar." Navid berättar också att coronastödet, som klubben sökte och fick beviljat av Riksidrottsförbundet, helt klart kommer att hjälpa klubben ekonomiskt, trots försenad hoppstart i år.

Minnesstund

Den 14 juli 14.07 hölls en tyst minut i klubbstugan där många slutit upp för att hedra minnet. Efter det hölls ett minnestal och sedan blev det samtal och umgänge under eftermiddagen. "Vi är tacksamma för allt stöd vi fått från SFF efter olyckan och till minnesstunden bidrog förbundet med uppskattat fika till alla på plats". Inför årsdagen har både Navid och Johan Hellström, klubbens chefsinstruktör, pratat med media. Men på minnesstunden ville medlemmarna och de anhöriga vara ifred vilket respekterades. "Det behövdes lite lugn och ro. Samtalen med media har rivit upp många sår och det har varit jobbiga veckor med många blandade känslor." Livet går vidare för klubben,

men minnena och sorgen kommer alltid finnas kvar. Minnesrummet som blev iordningställt och klart inför minnesdagen lika så. ■

Den 14 juli var det stor uppslutning i nya klubbstugan hos Umeå Fallskärmsklubb, när man på dagen ett år senare ville hedra minnet av de omkomna kamraterna. Det har hänt mycket i klubben sedan tragedin i fjol. En tungt år som ändå resulterat i en nystart för Umeå Fallskärmsklubb. "Kärleken till sporten, gemenskapen och det otroliga engagemanget från klubbens alla medlemmar är anledningen till att klubben tagit sig uppåt och framåt igen", säger ordförande Navid Haghjo.

De första tre månaderna efter olyckan handlade allt om att stötta och trösta medlemmar och anhöriga, berättar Navid. "Det var en tung period och mycket tid gick även åt till logistiken kring att kunna närvara på samtliga nio begravingar." Det klubben inte visste var att Umeåtjejen Jenny Eriksson på eget initiativ kontaktade programmet "Sofias änglar" under samma tidsperiod. När TV-produktionen kontaktade Navid efter sommaren blev han väldigt förvånad. "De ringde vid flera tillfällen och ställde många frågor, och när allt väl var bestämt hade vi två veckor på oss att förbereda från vårt håll." Näst sista veckan i oktober var hela produktionsteamet och alla som var involverade i projektet på plats, när det skulle byggas en helt ny klubbstuga åt klubben. "Det var ett sådant pådrag här med alla långträdare så att Swedavia på flygplatsen hörde av sig och undrade över allt ståhej", skrattar Navid.

Ny klubbstuga

En vecka senare var klubbstugan klar. Ett otroligt lyft för klubben som länge haft önskemål om bättre lokaler och faciliteter. Inför årets hoppstart har klubbens medlemmar hjälpt till att fixa till det sista för att optimera

lokalerna och anpassa dem för hoppverksamheten. "Vi har byggt altan, flyttat gamla baracker och byggt och inrett ett minnesrum", säger Navid som känner sig tacksam över hur alla medlemmar hjälpts åt med allt det senaste året. Några andra i klubben som arbetat hårt på sitt håll är piloterna och Peder Nyman, tidigare CI. Parallellt med klubbhusprojektet har de tillsammans med flygklubben letat flygplan hela hösten och vintern. "Tack vare vår fantastiska pilotkår så är vi nu stolta ägare av ett nytt flygplan", menar Navid.

Välkommet flygplan

I samband med programmet "Sofias änglar" startades en insamling där allmänheten och företag kunde donera pengar som grundplåt till ett nytt flygplan. Tack vare insamlingen beviljade banken lånet som var förutsättningen för köpet. Flygplanet, som är en Cessna 206, med en

TV-programmet Sofias änglar hjälper människor i olika delar av landet som har hamnat i svåra situationer i livet. Programledartrion använder sina olika kunskaper för att hjälpa familjer med sina hem och praktikaliteter som kommit på undantag när en sjuk familjemedlem, olyckor eller annat kommit i vägen för det liv man egentligen hade tänkt sig.

Fem år och lite till i fallskärmssporten som ordförande

- Tack för en minnesvärd och intensiv tid!"

Text: Peo Humla

I februari meddelade jag valberedningen att jag, på grund av mitt nya yrkesliv och en förändrad privat situation, inte ställde upp för omval som ordförande för SFF som enligt mig är ett av Sveriges anrikaste och finaste idrottsförbund. Under lite drygt fem år har jag haft medlemmarnas förtroende, att leda förbundsstyrelsen och skapa den bästa fallskärmssporten, samtidigt som förbundets ekonomi ska trygga sportens långsiktiga utveckling. I det avseendet har vi tillsammans kommit långt och det finns all anledning att både se tillbaka i backspegeln, samtidigt som jag vill ge Er några ord på vägen framåt, mitt i coronatiderna och knappt en vecka efter årsdagen av den ofattbara Umeåolyckan.

Hur sammanfattar man fem år på ett konkret sätt?

Jag vill göra det genom att belysa de utmaningar som fallskärmssporten innebär och den livsstil som huvuddelen av oss valt att leva med. Genom att reflektera och hantera de risker som ständigt finns i denna extrema form av idrott, skapas över tid en djupare form av mål, mening och glädje att tillhöra den familj som omhändertar, respekterar och reser sig unisont efter olyckor och svåra hinder som verkar omöjliga att ta sig över. I det fallet vill jag argumentera för att många funktioner i samhället, har mycket att vinna på genom att lyssna på "fallskärmfamiljens" enande kraft och förhoppningsvis ta efter inom yrkeslivet och i det ideella sammanhanget. Det är med stor stolthet som jag varje dag i framtiden, kan blicka tillbaka och prata om de värdefulla insikterna fallskärmssporten kan skapa i ett större sammanhang. Nu och framöver är det viktigt att lyfta den blicken och föra viktiga samtal i rätt forum, inte minst när idrotts- och frivilligrörelsen står inför svåra utmaningar, både inom budgetområdet och hur statliga stöd kommer allokeras i framtiden.

Fallskärmssporten är bra på krisshantering

En ordförandes två viktigaste uppgifter är att koordinera förbundsstyrelsens arbete efter riksstämmans demokratiska beslut och i varje enskilt fall, objektivt och sakligt, omhändertar medlemmarnas eller den enskilda medlemmens bästa. Det sistnämnda är ett mycket svårt uppdrag och under min tid, har ett antal komplicerade olyckor (inklusive Umeåolyckan) och ärenden hanterats, vilket få av mina företrädare och styrelser haft på agendan. Dessa ärenden har på flera genomgripande vis, inneburit att planer och regelverk fått revideras samt att fallskärmssportens varumärke stärkts i den allmänna debatten. Kort och gott, det är min fulla övertygelse att vi har gjort mer

som ideell organisation än vad många kommersiella företag eller statliga myndigheter åstadkommit, inom krishantering, strukturella förändringar och med att skapa goda relationer till våra samarbetspartners som myndigheter, Försvarsmakten och MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Idag är vi en naturlig del av MSB agenda i den civila krisledningen och mer engagemang väntar i framtiden. Vårt ansvar mot Försvarsmakten behöver utvecklas i takt med FM:s förändringsprocess och här gäller det att tydligt positionera sig, det vill säga, på vilket sätt kan vi bidra till FM:s operativa förmåga och skapa mervärde?

Händelser som kommer prägla mitt liv

Det som varit särskilt givande är att ha fått en fin kontakt med så många hängivna medlemmar som vill sporten så mycket gott och som har en tydlig ideell agenda, vilket i dagens allt mer kommersiella sammanhang är svårt att finna. I varje samtal på telefon, mejl eller vid förbundskonferenserna och i samband med olika möten, har det alltid funnits en stark drivkraft närvarande. Jag upplever att jag fått ett ovärderligt stöd om det så gällt att försöka rädda en krisande klubb eller att utveckla tävlings- och utbildningsverksamheten till nya framgångar, eller tänka i nya tankebanor. För detta stöd vill jag säga stort TACK!

Jag vill självfallet lyfta fram allas insatser i samband med de tragiska olyckor som tyvärr varit en viktig del i min uppgift som ordförande och som krävt mycket tid och engagemang. Ibland genom att fysiskt vara på plats som i samband med Umeåolyckan 2019. De insatser och den enorma viljan som var och en av Er visat i dessa situationer mot medlemmar och anhöriga, har varit helt avgörande för att jag kunnat stå framför direktsända TV-kameror. Det blev över 100 intervjuer, och många svåra samtal med anhöriga som mist sin son eller

dotter. Det som särskilt kommer att bestå, är hela hanteringen av Umeåolyckan, hur vi som förbund och den lokala klubben, hjälptes åt att hantera den ofattbara händelsen som kommer prägla många av oss under resten av våra liv. I detta avseende vill jag skicka en varm och innerlig hälsning till alla anhöriga som sörjer sin familjemedlem. Vår dörr inom fallskärmssporten står alltid öppen för Er, när ni vill dela minnen, känna gemenskap och för viktiga samtal!

Fem år gick fort

Fem år med spännande möten, svåra och känslomässigt starka frågor som genomgående löstes med en bred förankring, vilket är en grundförutsättning för ett idrottsförbund som vilar på ideella grunder och kräver långa beslutsprocesser. Vidare har en krisande budget förändrats till en stabil kassa och en god ekonomisk långsiktighet, trots coronatiderna. SFF kan stoltsera med ett kansli av mycket kompetent personal som gör allt och lite därtill för medlemmarna och i kontakten med Transportstyrelsen. För mig i arbetsledande funktion, har det varit ett stort nöje att arbetsleda Petter, Penny och sedan Sven. Det är min största förhoppning att Ni medlemmar värdesätter kansliets arbete i kommande beslut om SFF:s strategi och verksamhetsplaner.

Från mitt hotellrum i Skärhamn på semester, kommer jag med ljusa toner minnas mina fem år av ideellt arbete. Det som jag särskilt kommer bära med mig, är alla Ni medlemmar som varje dag, varje år gav mig så mycket värme, energi och viktiga samtal för sportens utveckling - ingen nämnd ingen glömd. Varje gång jag lyfter blicken i skyn, kommer jag berätta för människor utanför sporten vad ett livslångt lärande innebär i fallskärmsfamiljen.

Sommarhälsningar

/Per-Olov "Peo" Humla
Ordförande SFF 2015 - 2020

Del 2.

SVENSK FALLSKÄRMSHISTORIA

Sedan urminnes tider har människan blickat drömmande mot himlen. Drömmar om evig frihet bland luftiga moln har blandats med fantasier om regnbågsskatter och gubbar i månen. Himlavalvet, denna outsinliga rymd över jorden, hem till solen och stjärnorna, vårt evinnerliga och mytomspunna tak har i sekel efter sekel skapat eftertanke och längtan. Många tänker att det är dit man kommer när man dör och många har dött för att de försökt komma dit.

Här är historien om hur fallskärmschoppningen föddes i Sverige. Om några av de fantastiska pionjärer som så innerligt ville att det skulle gå och som, trots att några av dem fick sätta livet till, har bidragit till att skapa den fantastiska hobby vi valt att ägna oss åt.

För många av oss är det idag självklart att packa väskan, hänga riggen över axeln och åka till hoppklubben. För att i goda vänners lag hoppa in i kärnan, göra en cool exit och sedan leka i lufthavet innan vi drar vår skärm, flyger ner på fältet och packar skärmen för att göra det igen. Det är en fantastisk tid för den våghalsige och himmelslängtande att leva. Visst sker det olyckor än idag och många har fått sätta livet till på grund av flygrelaterade missöden även i nutid, men idag finns ett fullt fungerande system för fallskärmschoppning. Riggare och skärmar i anpassad storlek, hoppledare, höjdmätare, utrustningskontroller etcetera.

För 60 år sedan var det inte så. För 60 år sedan var de som ville hoppa fallskärm som sport galna, dumdristiga och oansvariga, men framförallt passionerade. Tack vare passion och längtan till det ouppnåeliga gick fallskärmschoppning från att vara en livboj till att bli allas vår älskade sport.

"Man tävlar ju inte med livbojar!"

Ovan citat myntades av en representant för Luftfartsstyrelsen när man ansökte om att få bedriva fallskärmschoppning som sport 1951. Året därpå genomförde flygtidningen "Looping" en undersökning bland svenska folket om fallskärmschoppning och det visade sig att det fanns ett stort intresse. Tre år senare, den 28:e september 1955 skapades "Svenska Fallskärmsklubben", Sveriges första fallskärmsklubb.

Men vi backar tillbaka bandet lite till där vi lämnade historien i del 1.

Fallskärmen var nu ett vedertaget räddningsinstrument, en flygares livboj, och inom det militära började man runtom i världen använda den mer och mer flitigt och nya användningsområden provades. I Sverige blev fallskärmar obligatoriska vid militärflygningar bara ett år efter olyckan på Gärdet där två fallskärmschoppare miste livet under en uppvisning. Året därpå, den 3:e juli 1928 gjordes den andra svenska fallskärmsräddningen ur flygplan.

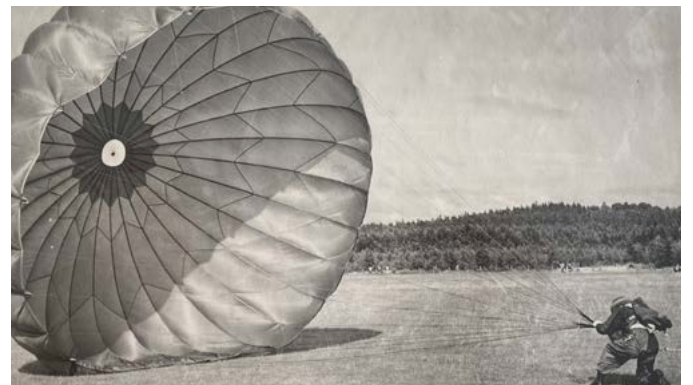
Denna gång av Bror Olofsson som lämnade sitt flygplan på 4500 meters höjd. Cyniska röster om att han i själva verket lämnat ett fullt fungerande flygplan och hoppat frivilligt, för att framstå som hjälte, kunde höras man och man emellan men inget sades högt och officiellt.

Att stjäla sig ett fallskärmschopp

I början av 1930-talet fanns de som på ett eller annat sätt lyckades lura till sig en färd med luftens livboj trots att ingen fara för flygmaskinen fanns. En av de mest nämnvärda historier är den om Kjell Palander som, innan han ryckte in i

Landning, det ska dröja många år innan man går över från rundkalott till vinge.

Rundkalott.

Nils Ivar Carlborg.

försvaret, bland annat kallade sig för kameraingenjör, illusionist och tankeläsare. Efter att ha blivit nekad att hoppa och blivit noggrant tillrättvisad ur säkerhetsaspekt lyckades Palander ändå få sitt efterlängtnade fallskärmsjobb. Genom att, till pilotens förskräckelse, hoppa ur ett flygplan under en fotoflygning, Palanders historia om hur han tappat kameran överbord och spontant kastat sig ut efter den för att rädda försvarets dyrbara instrument från ödet att krossas mot marken sågs som en frisk fläkt i rätten och han friades. Och tilldelades medlemskap i Caterpillarklubben.

Under mellankrigstiden utvecklades flygvapnen på bred front och man övade luftlandsättning och utbildade lufttrupper runt om i världen. Under andra världskriget användes denna typen av krigsföring flitigt och i Sverige var det Nils Ivar Carlborg som började se det gynnsamma i att utvidga det svenska försvaret med utbildade fallskärmsjägare.

Det började med att han fick i uppdrag att skriva ett reglemente för försvar mot lufttrupp. För att få insikt i fallskärmsjägarens möjligheter och begränsningar kom han således att genomgå "världens hårdaste utbildning" hösten 1948 i Fort Benning i USA. Trots hårda krav och noggrant utvalda deltagare gallrades 35 procent av eleverna bort under utbildningens gång och trycket var hårt både fysiskt och psykiskt. En av Carlborgs instruktörer menade att "De som vi kan avskräcka skulle i alla fall inte hålla måttet som elitsoldater inför krigets krav."

Hemkommen efter avklarad utbildning med insikter i vikten av elitförband föreslog Carlborg en svensk fallskärmsutbildning men fick gång på gång avslag då det ansågs vara alldeles för dyrt. Trots detta skrev Carlborg, på sin fritid, en utredning om vikten av elitsoldater, med och utan fallskärm. Han var dessutom övertygad

Olle Falckerheim var en nyckelperson för civil fallskärmsutbildning i Sverige.

Örnen är fallskärmsjägarnas symbol.

Svenska Fallskärmsjägarskolans emblem.

Tio meter högt övningstorn.

Det gamla ridhuset blev fallskärmsjägarnas övningshall.

Undervisning i ridhuset.

om att det skulle gå att göra det billigare än de redan existerande utbildningarna. Efter att ha kringgått sin sektionschef som nekat förslagen om fallskärmsutbildning i svenska försvaret lyckades Carlborg få ärendet hela vägen till arméchefen Carl August Ehrenswärd som såg fördelarna med förslaget. Därmed accepterades propositionen om en försökskurs som skulle gå av stapeln ett år senare, våren 1951.

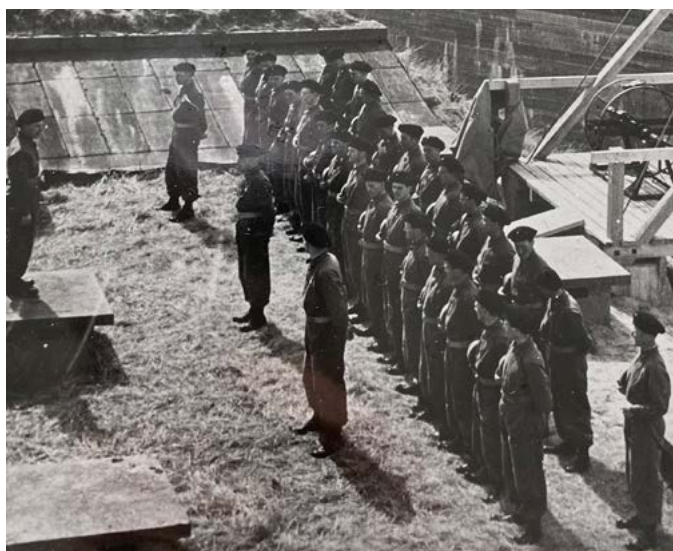
Pengar vägdes mot säkerhet

Kommande år reste Carlborg till Frankrike för att studera deras variant av den amerikanska utbildningen samt till England och Belgien för att studera den brittiska utbildningsmetoden. Pengar vägdes mot säkerhet och detaljer från de olika ländernas utbildningar byttes, filades på och ändrades. Carlborg rekryterade även Sveriges första chefsinstruktör, Olle Falckerheim, som kom att spela stor roll för fallskärmsidrottens evolution. Tack vare sin konstnärliga ådra är han även den som ritat både fallskärmsjägarmärket "Örnen" och fallskärmsjägarskolans emblem.

Man sökte också den rätta placeringen för försökskursen och att ta hänsyn till vindar, landningsområden och regementen var inte det lättaste. Experterna menade att den plats med bäst väderförhållanden var Västerås och den anrika anstalten Strömsholm tillfrågades men avböjde samarbetet. Nästa förslag var Karlsborg där stora krigsflygfält torde bli mycket bra hoppfält och det övergivna ridhuset lämpade sig väl som träningshall. Dessutom fanns ett gammalt barackläger som skulle rivas som kunde duga som logement till en början. Kursen välkomnades av överste Bengt Bengtsson som var chef över Kungliga Karlsborgs luftvärnsregemente och Carlborg kunde pusta ut.

Ridhuset började byggas om till träningshall och utbildningsplanen var uppdelad i följande fyra moment; uppträdande i planet, uthoppet, fallet och landningen. Man byggde stationer

Än idag utbildas svenska fallskärmsjägare i Karlsborg om än inte riktigt på samma sätt som då. Den cirka 12 månader långa utbildningen är öppen att söka för alla som genomfört grundutbildning/värnplikt eller har varit anställd kontinuerligt i minst 12 månader som gruppchef, soldat eller sjöman. Till en början var dessa trupper, som släpptes några mil bakom fiendens linjer avsedda för störstrid och sabotage men med tiden gick fallskärmsjägarnas uppgifter även åt underrättelse och informationsinhämtning.

Uppställning framför uthoppstornet.

Vart man än skulle förflyttade man sig med språng.

där man övade dessa moment. När man erövrat dessa fyra moment var för sig flyttade man till nästa etapp där man övade moment ett och två tillsammans samt moment tre och fyra tillsammans. Därefter sammanflätades samtliga moment i en etapp som enligt den amerikanska utbildningsmodellen övades från 85 meter höga torn och enligt den brittiska övades från en förankrad varmluftsballong och som i Karlsborg kom att bli tio meter höga torn som byggdes på fästningsvallen. När man klarat dessa etapper med goda resultat fick man hoppa från flygplan.

Carlborgs egna ord om fallskärmsutbildningen

Nils Ivar Carlborgs egna ord om fallskärmsutbildningen finns att läsa, bland annat i boken Hopp i Nöd och Lust, där han bland annat berättar om säkerheten, som enligt honom själv till 99 procent bestod av att inga

"Den glada disciplinen"

Landningar övades från torn.

fel begicks. Under försöksutbildningen, där även instruktörerna var nya, var man därför mycket noggrann med att införa disciplin och rutin. Inga fel tilläts och ett sätt att ge direkt respons på ett fel, oavsett om det begicks av en instruktör eller en elev, var att omedelbart korrigerade felet och sedan låta den felande göra tio armhävningar som bestraffning. Enligt Carlborg var denna typen av tillrättavisning idealisk för att skärpa hela gruppens uppmärksamhet kring det begångna misstaget och han menade att de psykologer som hävdade att denna typen av bestraffning kunde vara kränkande inte förstod sig på fallskärmsjägare. Han lägger stor vikt vid att de som utbildades vid fallskärmsjägarskolan var frivilliga och högst motiverade till att bli bättre soldater, elitsoldater.

För att inte tappa dyrbar tid, och för att stärka konditionen på samtliga deltagande, skedde alla förflyttningar, mellan övningstorn, träningshall, logement och fallskärmsförråd med språng. "Dessa idéer, snubblande nära militärelit-ideologi, kallade vi Den glada disciplinen, den blev vårt varumärke." – Nils Ivar Carlborg.

I väntan på att få hoppa ut var de flesta nervösa.

Ivriga fallskärmsjägarelever är redo att kasta sig ut.

Uthopp med dåtidens ganska skrymmande fallskärmar.

I mars 1951 drog försöksutbildningen igång och den 13:e maj 1952 genomförde de 30 första värnpliktiga fallskärmsjägarna sina första hopp vid fallskärmsjägarskolan i Karlsborg. Efter ytterligare en försöksperiod blev utbildningen beständig och tusentals elitsoldater har utbildats vid Fallskärmsjägarskolan. "Örnarna" eller "örnbröderna" agerade luftlandsatt fiende i många stora övningar mot andra förband och de ska ha varit tämligen skräckinjagande och genomfört övningarna med stor realism. Med sina effektfulla vinröda

Svenska Fallskärmsklubben.

baskrar och kraftiga framfart vann de både respekt och solidaritetsbyggande klagomål.

Svenska Fallskärmsklubben

Onsdagen den 28:e september 1955 samlades fjorton fallskärmsjägare på Stora Hotellet i Karlsborg. Där och då bildades Svenska Fallskärmsklubben, SFK, och sporthoppningen var född. Flera av de fjorton närvarande hade blivit kommanderade till andra poster inom armén varför man skapade en civil fallskärmsklubb för att kunna fortsätta med hoppandet som blivit mer av ett intresse. Bland dessa män var Olle Falckerheim som tjänstgjort som chefsinstruktör på Fallskärmsjägarskolan sedan 1951.

I februari, året efter bildandet av SFK, gick Sveriges sporthoppningspremiär av stapeln. Den ökände fjällflygaren Gunnar "Spökis" Andersson satt bakom spakarna på Fairchild-planet när Falckerheim, Lorichs, Mickelsson, Rosenberg, Samuelsson, Svensson och Söderberg tog ett väldigt viktigt steg ut i den iskalla luften och drog sina fallskärmar över Storsjöns blanka is.

Därefter följde klubbens första uppvisningshopp i Enköping, Lin-

Gunnar Andersson, mer känd som "Spökis", är en pionjär inom svensk fjällflyg och var en levande legend när han omkom i en helikopteryllycka 1974. Han hade då 13450 flygtimmar. Namnet "Spökis" fick han troligtvis då han (enligt sägnen) var en av de spökflygare som trotsade omöjliga väderlekar för att flyga in förnödenheter till norska motståndsrörelsen under andra världskriget.

Han gjorde även räddningsinsatser för ambulansflyget och en våghalsig solörddning när ambulansflyget inte kunde ta sig fram. Under årens lopp fick han flera förtjänstmedaljer och hans sjöflygplan "Seabee" finns att skåda som modell på Jämtlands flyg- och lottamuseum utanför Östersund.

Som chefsinstruktör var Falckerheim den som provhoppade nya fallskärmskonstruktioner och även den första som gjorde ett hopp med fallskärm med manuell utlösning. (Om man inte räknar den stackars elev som under första elevkullen gjorde ett reservdrag på grund av brusten utdragslina, han var den första att under utbildningen göra ett manuell drag). Fallskärmar med manuell utlösning öppnade upp dörren för uppvisningshopp och således även civil fallskärms hoppning.

Tidningsurklipp som beskriver de där som betalade dyra pengar för att falla fritt och sedan landa sin tygbit.

köping, Karlstad, Lübeck och Kiruna. Tack vare Falckerheims idoga passion för fallskärms hoppandet blev han en viktig nyckelperson för civil fallskärms hoppning. Han blev Svenska Fallskärmsklubben första ordförande (1955-1962) och på den posten var han mycket aktiv och jobbade hårt för att utvidga sporten.

Genom många uppvisningshopp och propagerande för hoppningen skapade han ekonomiska möjligheter att utveckla och erbjuda fallskärms hoppningen även till civilister. På bara några år fick han sporten att växa från 14 utbildade fallskärmsjägare till hela 80 personer, däribland civilister, och en lokalavdelning för Svenska Fallskärmsklubben öppnades även i Stockholm.

I augusti 1958 anordnade SFK en stor nationell tävling i Karlsborg med ett 40-tal hoppare och 1961 anordnades, med Falckerheim i spetsen, en internationell fallskärms tävling i Uppsala med hoppare från Italien, England och Österrike.

Vad som hände sedan, hur Svenska Fallskärmsförbundet bildades och fler personer som varit viktiga för den sport vi idag ser som ganska självklar, det kan du läsa om i nästa fristående artikel i denna artikelserie om svensk fallskärms historia. ■

Källor: Svenska Fallskärmsförbundet arkiv, Hopp i Nöd och Lust-Stig Kernell, Kungliga Bibliotekets tidningsarkiv, Svensk Flyghistorisk Förening arkiv, Föreningen Svenskt Flyg arkiv, militärhistoria.se, Fallskärmar och fallskärmsstrupper-Björn Lindskog.

Fyra Frågor

Text: Penny Robertson-Pearce

1. Vem är du?
2. Hur tycker du att förbundet hanterat den rådande coronasituationen?
3. Hur har coronapandemin påverkat verksamheten i din klubb?
4. Tycker du att det fungerat bra i klubben att anpassa verksamheten för att minimera smittorisken?

Årets säsong har präglats av coronapandemin, inte minst i uppstarten av årets verksamhet. Här har medlemmar från olika klubbar berättat hur de tycker att det fungerat.

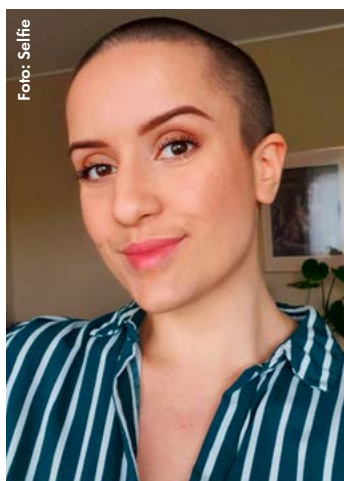

Foto: Selfie

Sofia Axelsson

1. **Klubb:** Nyköpings Fallskämsklubb
Började hoppa: 2015
Funktion/roll i klubben: Materielansvarig, styrelseledamot, elevansvarig.
2. Dåligt. Alldeles för sent, dålig kommunikation utåt och förbundet borde ha gett ett bättre stöd till klubbarna. De direktiv/regler som sattes gällde för alla klubbar utan hänsyn till att klubbarna har olika förutsättningar och kom snarare att försvåra arbetet att bedriva hoppverksamhet.
3. Kraftigt, bland annat på grund av bristande stöd från förbundets sida men även på grund av de krav som sattes på verksamheten.
4. Ja, jag tycker att våra medlemmar har varit införstådda i situationen och följt de rutiner vi satt upp.

Foto: Henrik Bjerkeryd

Angelica Salevik

1. **Klubb:** Örebro Fallskämsklubb
Började hoppa: 2016
Funktion/roll i klubben: Sekreterare i styrelsen sedan 2018.
2. Jag är glad att förbundet vidtagit åtgärder som möjliggjort att verksamhet trots allt kunnat bedrivas.
3. Det påverkade nog alla småklubbar i början av säsongen då tandem och elevverksamhet inte fick bedrivas. En ekonomisk påverkan har skett men det är svårt att säga nu i vilken omfattning vi blivit påverkade. I övrigt tycker jag att verksamheten har flutit på förhållandevis normalt.
4. Jag tycker att det fungerar bra, alla gör sitt bästa för att upprätthålla de riktlinjer som finns!

Foto: Göran Widenby

Per-Olof "Pelle" Ström

1. **Klubb:** Fallskämsklubben Dala
Började hoppa: 2013
Funktion/roll i klubben: Skojhoppare numera, tidigare ordförande.
2. Jag tycker man har hanterat det bra och balanserat. Det var ju ingen lätt situation under våren och inte lätt för någon att veta vad som var "rätt" beslut angående vilka rekommendationer som skulle gälla för verksamheten. Men det var mycket bra att vi kunde komma igång, om än med halvfylla hoppkarror, och sedan börja med tandem igen. Tandem är ju en förutsättning för många klubbars överlevnad.
3. Mycket negativt eftersom vårt flygplan har blivit fast hos vår CAMO i väntan på reservdelar från amerikanska Soloy. Soloy har haft helt stängt under USA's lockdown. Som tur är har vi kunnat hyra en hoppkärra några veckor.
4. Ja, det har det. Det har funnits en del pedagogiska utmaningar i att förklara till exempel varför vi behöver hålla mer avstånd på packmattan än i planet men överlag har det fungerat bra.

Foto: Ronny Anzelius

Rasmus Olofsson

1. **Klubb:** Fallskämsklubben SYD
Började hoppa: 2019
Funktion/roll i klubben: Skojhoppare
2. Det var lite otidligt i början vad förbundets "rekommendationer" innebar. Jag tycker också det var synd att man inte tog mer hänsyn till att situationen såg olika ut i vårt avlänga land. Men det var bra att man lyssnade på klubbarnas förslag på hur riskerna kunde minskas när vi fick komma igång.
3. Vi är lite färre medlemmar och det är svårare att fylla lifterna, så begränsningen till 50 personer på klubben har inte påverkat oss så mycket. Medlemmar sover sällan över eller samlas i klubbstugan. Så inte heller här har det påverkat oss i större utsträckning.
4. Det har fungerat ganska bra. Mycket var redan på plats eller påverkade inte oss. Ibland har det varit lätt att glömma till exempel andningsskydd i planet, men då har alltid någon snällt påmint. Det viktiga är att vi alla hjälper varandra genom denna märkliga tid.

Tandemkurs framflyttad - men två fick konvertera

Text: Linda Lundberg

Examinationen för blivande tandempiloter som skulle ha ägt rum den 1 juli på Fallskärmsklubben Aros blev skjuten på framtiden. Men två deltagare som redan hade tandemlicens från utlandet fick chansen att konvertera dem enligt svenska regler.

Foto: SFF
Nick Cross med Sara Hall Ericson, Mikael Söderberg filmar.

Foto: Sven Mörberg
Alex Ingulfson, Sara Hall Ericson med Polly, Mikael Söderberg och Sven Mörberg. I planet de nyexaminerade tandeminstruktörerna Andreas Lidin och Nick Cross.

”Vi skulle ha haft en ordinarie kurs för blivande tandempiloter, men det har varit jättejobbigt med pandemin. Den första examinatore som skulle komma från USA fick inte komma. Nästa skulle köra hit från Tyskland men dagen innan bröt hans fru benet och behövde opereras, så han behövde stanna med henne. Dessutom hade han inte fått komma hem igen så det hade blivit väldigt trassligt”, berättar Sven Mörberg, riksinstruktör.

Hela kursen är framflyttad och intentionen är att genomföra den någon gång i augusti. Det är sex kandidater kvar att examinera, men den 1 juli fick Andreas Lidin och Nick Cross, som redan hade utländska tandemlicenser, möjligheten att konvertera dem till svenska. De behövde skriva det svenska provet och sedan fick de en specialexamination med Alex Ingulfson som examinatore. Båda blev godkända tandempiloter när kursdagen var över.

”Coronaviruset och olyckor gjorde allt osäkert men Sven fick det att hända. Kursen gick snabbt och smidigt som jag förväntade mig och jag är väldigt glad”, säger Nick Cross.

Nick kommer från Wales men tog sin tandemlicens i Qatar. Nu kommer han att hoppa tandem och AFF i Vårgårda, Göteborg.

Glad och tacksam

Andreas Lindin är även han väldigt glad över att ha fått sin licens, eftersom han är

student och hade räknat med att hoppa för inkomst i sommar.

”Jag är otroligt tacksam för att Sven och förbundet har dragit i alla trådar för att få igenom det här”, säger han.

Han känner att kursen gick bra och berättar att de gick igenom ett prov och teori på marken och därefter gjorde ett hopp där han visade tillräckliga kunskaper.

Andreas tog först sin tandemlicens i Kalifornien. Han var på långresa och såg möjligheten att finansiera resan på det sättet.

”Jag har alltid velat göra saker för att det är kul och inte bara för pengar, men jag började framför allt tycka att det var kul. Det är häftigt att ta med folk på deras första hopp.”

Andreas kommer att spendera sommaren på Stockholms Fallskärmsklubb, där han framförallt ska ägna sig åt skojhopp i vingoverall i veckorna och tandem på helgerna. Sven tycker att det känns bra att åtminstone ha kommit ett steg framåt. ”Det har varit jobbigt att kastas mellan hopp och förtvivlan”, medger han.

Detta krävs av tandempiloter:

För att få bli tandempilot är det en hel del steg en hoppare behöver ta sig igenom. Först och främst behöver du D-cert, 700 hopp i bagaget varav 100 inom de senaste tolv månaderna, du ska ha genomgått en läkarundersökning för tandempiloter och fått ett särskilt lämplighetsintyg från chefsinstruktören på din klubb. Om dessa krav uppfylls inleds utbildningen med ett psyko-

logtest. Testet är uppdelat i två delar och tar totalt två timmar. Den första delen innefattar en intervju kring tandeminstruktörskapet och psykologen undersöker hopp- och instruktörsnoggnaden.

Sven förklarar: ”Psykologen har tidigare varit RI, så han är väl medveten om vad som krävs. En tandempilot är vårt marknadsföringsfönster ut mot världen utanför vår bubbla och behöver vara någon som följer vår policy och visar upp allt det goda. Och det krävs en viss noggnadsgrad för att de ska kunna agera rätt om det händer något.”

Höjer säkerheten

I den andra delen av psykologtestet ska kandidaterna lägga pussel kan man säga. Här ska psykologen bedöma om adepten skulle klara av att se vad som är fel och klara av att lösa det under tidspress. Pusselövningarna har ingenting med fallskärms hoppning att göra men är fullt möjliga att applicera på hur de skulle agera även i luften.

”Psykologtesterna har tillkommit i Sverige för att höja säkerheten och för att veta att det är rätt person som blir tandempilot. Som tandempilot är du helt ansvarig för din passagerare, som är fullkomligt utlämnad till ditt agerande. Passageraren litar på att du ska klara det”, säger Sven.

Efter psykologtestet följer teoriprovet och examinationen. En examinerad och verksam tandempilot behöver sedan fortsätta att göra läkarundersökningar med jämna mellanrum, hur ofta beror på åldern. ■

9 av 10 godkända höjer ribban inför kommande år

Text: Pixine Lyckner

Övre raden från vänster: Henrik Bjerkeryd, Omar Baki, Dennis Karlsson, Johan Hedman, Joppe de Kort
Nedre raden från vänster: Sven Mörberg (RI), Fredrik "Carlsa" Carlsson, Robert Alasuutari, Alexander Andersson, Thomas Gärdängen, Nina Schmolewski, Joakim Berlin, Malin Ek Sittande, Sara Ericsson Hall.

Efter många om och men, flyttade datum och ändrad planering kunde AFF-examinationen äntligen bli av. "Coronan ställde till det och vi bokade om tunnelutbildningen i sista stund, men till slut föll allt på plats och vi kunde examinera tio hungriga AFF-instruktörsaspiranter", berättar Fredrik 'Carlsa' Carlsson, som är väldigt nöjd med de fem intensiva dagar som gick av stapeln på Fallskärmsklubben Aros den 6-10 juli.

Carlsa, som sitter i bilen på väg till Köpenhamn för att flyga vindtunnel, är väldigt positiv och nöjd med årets AFF-examination. Man hör stoltheten i rösten när han beskriver hur väl förberedda årets instruktörer varit när de kom till examinationen. Hela nio av de tio instruktörer som genomgick examinationen klarade den och det är fler än tidigare år. "När man kommer till examinationen ska man vara en färdigbakad instruktör redo för examination", menar Carlsa och talar gott om årets AFF-instruktörskull. Framförallt

HENRIK BJERKERYD, FALLSKÄRMSKLUBBEN AROS

När jag först fick frågan av min CI, eller order kanske är mer korrekt, "Du ska gå AFF!" visste jag inte riktigt vad jag skulle säga. Som friflygare är inte direkt mage min paradgren men jag tänkte att jag ger det en ärlig chans.

Efter att ha legat i hårdträning med Omar (min klubbkompis) och gjort cirka 40 träningshopp innan AFF-X veckan "kände" vi oss väldigt redo. Ack så fel vi hade. Som vi fick kriga! Där och då är det den vidrigaste veckan jag genomlevt, både mentalt och fysiskt. Illamående, prestationsångest och orolig mage beskriver veckan väldigt väl. Tack och lov kom både jag och Omar ut med hedern i behåll när veckan var slut och jäklar vad kul vi hade.

Henrik Bjerkeryd (th) och Viktor "Smulan" Engberg.

Nu, några veckor senare, med runt 30 skarpa AFF-hopp i ryggen kan jag säga att det är en av de roligaste och mest värda grejerna jag gjort. Skulle rekommendera alla som funderar på AFF att sluta fundera och göra det istället. Du kommer inte ångra dig!

MALIN EK, LINKÖPINGS FALLSKÄRMSKLUBB

Jag har i skrivande stund hunnit göra ett 20-tal AFF-hopp efter examinationen, och jag är imponerad över hur bra examinatoreerna lyckades efterlikna hur elevhopp ofta är. Jag har på den här korta tiden fått hantera en hel del av det jag examinerades på, i verkligheten. Både tunnelutbildningen och examinationen har gett mig massor av verktyg och insikter inför min fortsatta AFF-karriär.

Upplägget med 4 hopp som efterliknar elevhopp med inbakade skills, där man inte riktigt vet vad som kommer (precis som i verkligheten), passade mig perfekt. Som AFF-instruktör går det aldrig slappna av, man måste alltid vara på tå och beredd på att vad som helst kan hända. Helt plötsligt får man vända ett ryggläge på SFU6, där eleven förväntas kunna bli stabil själv. Det händer oavsett hur duktig eleven är. Det går aldrig att i förväg förvänta sig hur ett hopp ska gå, och just det förmedlades väldigt bra under både tunneldelen och examinationen.

Malin Ek med eleven Felix Sandberg.

Extra plus är att vi fick möjligheten att göra USPA water training med Sara under ett väderbreak! Det var otroligt lärorikt för mig som både kursledare och AFF-instruktör.

nämner han Omar Baki som hade studerat oerhört mycket teori och som kunde återge Carlas egna bilder i skisser på det skriftliga provet. "Han var överlägset bäst! Det var helt grymt!" skrattar Carls.

Att bli AFF-instruktör kräver en hel del. "Många tror att det räcker med att vara en bra magflygare, men så är inte fallet, alla färdigheter räknas som instruktör och desto bättre du är på flera flygstilar desto lättare blir det att flyga med elever", menar Carls och fortsätter: "det är faktiskt inte alltid ett elevhopp sker på mage, det kan minsann plötsligt vara på huvudet!" skrattar han och lägger vikt vid att det är gynnsamt att ha många olika skills i frifallet.

Ytterligare berättar han att utbildningen till AFF-instruktör är under utveckling och att det från och med i höst kommer ske i tre steg enligt följande: Steg 1 - Teori, går av stapeln redan i höst. Steg 2 - Tunnel, här övar man skills och inte lika mycket teori som tidigare.

Steg 3 är själva examinationen och som nämnt tidigare är tanken att man är färdigbakad när man dyker upp på tredje steget. Här handlar det om att få fyra hopp godkända (man får fem försök på sig) och till skillnad från tidigare där examinationen varit mer godtycklig är det numera ett poängsystem som gäller. Minst 75 procent av poängen ska uppfyllas på varje examinationshopp varav det också finns saker som leder till direkt diskvalificering.

Carls uppmanar de som är intresserade att anmäla sig till Steg 1 nu i höst där man får teori och mer information om hur det är att faktiskt AFF:a elever. Känner man att det inte riktigt är AFF-instruktörsrollen som lockar efter det anmäler man sig inte till Steg 2 och 3, på så sätt kan fler känna på AFF-rollen utan att för sakens skull behöva anmäla sig till hela utbildningen.

En sista uppmaning till de som är intresserade av att bli AFF-instruktörer är att lämna prestigetänk och det egna egot hemma. "Vill

man bli AFF-instruktör ska man främst tänka på att sätta eleven i första rummet. Du är till för eleven, det får inte finnas någon prestige i vad du kan. Sätt eleven först, inget annat." ■

Tips från Examinatören

Det jag vill att alla ska ta med sig är att rannsaka sina egna flygkunskaper. Friflygare är duktiga på att flyga sin kropp och har oftast lite fler verktyg när det gäller att förflytta sig snabbt vertikalt men de behöver också jobba mer på sin magflygning. Armarna är oftast för långt bak hos friflygarna och när de ska säkra en elev blir det ofta lite påverkan. Lär er att flyga mer med benen och låt armarna slappna av framför er istället för att ligga med "chicken wings". Tipset till magflygarna är att faktiskt prova på att friflyga. Alla verktyg man har i sin verktygslåda gör en till en bättre och säkrare flygare. Testa gärna en timme rygghoppning i tunneln till exempel.

Kontakta SFF

Kansliet

Sjöhagsvägen 2 | 721 32 Västerås | Telefon: 021-41 41 10 | E-post: info@sff.se

Riksinstruktören

Sven Mörtberg | Telefon: 0702-23 62 02 | E-post: ri@sff.se

Beställ utbildningsmaterial

via hemsidan:
www.sff.se ->
medlemsärenden ->
beställ böcker

- Boken "Hoppa fallskärm" är en utbildningsbok i grunder för fallskärms-hoppning
- Boken "Flyga fallskärm" är en utbildningsbok i fallskärmsflygning

Vill du veta mer om...

Skatter och avtal

Lina Gardlow, lina@sff.se

Ekonomi

Stefan Nilsson, kassor@sff.se

Kommunikation och presskontakt

Anna Oscarson, anna.oscarson@gmail.com

Försäkringsfrågor

Sven Mörtberg, ri@sff.se
Stefan Nilsson, b.stefan.nilsson@telia.com

Materielkommittén

Håkan Andersson, haan@bredband.net

Utbildnings- och säkerhetskommittén

Sven Mörtberg, ri@sff.se

Tävlingskommittén

Lena Kaulanen, lena.kaulanen@gmail.com

Luftrumsfrågor

Pelle Scherdin, flygmyra@gmail.com

Försvarskommittén

Jens Grahn, jens_grahn@hotmail.com

SFF:s kansli

Riksinstruktör och kanslichef
Sven Mörtberg

Kanslist, medlemsärenden
Penny Robertson-Pearce

Svenska Fallskärmsförbundets styrelse

Sebastian Croon
ordförande
sebastian.croon@gmail.com

Anna Oscarson
vice ordförande
anna.oscarson@gmail.com

Stefan Nilsson
kassör
kassor@sff.se

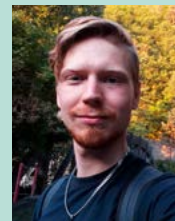
Maria Sukhova
ledamot
maria.s97531@gmail.com

Jens Grahn
ledamot
jens_grahn@hotmail.com

Pelle Scherdin
suppleant
flygmyra@gmail.com

Johan Mood
suppleant
svenjohanmood@gmail.com

Valberedningen: Kent-Ove Ulander - kentove.ulander@gmail.com, Sebastian Berglund - ordforande@skydiveskane.se, Joakim Berlin - jocke@cerno.se

Svenska Fallskärmsförbundet är en frivillig försvarsorganisation, medlem i Flygsporfförbundet och Riksidrottsförbundet.

Transportstyrelsen har till Svenska Fallskärmsförbundet delegerat tillsynen av sporthoppning med fallskärm i Sverige.

www.sff.se

På hemsidan hittar du bland annat fakta, information, nyheter om hoppning och tidsningsarkiv

NY HEMSIDA EFTER 20 ÅR
UFFESHOPPSHOP.SE

VÄLKOMMEN TILL UFFES HOPP SHOP

SVERIGES STÖRSTA FALLSKÄRMSAFFÄR
- SEDAN 1981

VÅRA PRODUKTER

HÖJD

HJÄLMAR

RIGGAR

FALLSKÄRMAR

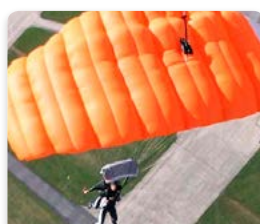
OVERALLER

HJÄLMTILLBEHÖR

GLASÖGON

TANDEM

RESERVDELAR

KLÄDER

213

år i sporten

27400

hopp

35

cuttar

21400

reservpackningar

Efter 20 år har vi en ny hemsida. Besök oss på **uffeshoppshop.se** för att köpa din utrustning. Med vår erfarna personal som tillsammans har 27400 hopp så får du den hjälp du behöver. Välkommen!

Uffes Hopp Shop AB

Kokillgatan 12 B, 721 33 Västerås
021-355 750
info@hoppshop.se